

COMUNU DE SESTU

PROVÌNTZIA DE CASTEDDU

STATUTU COMUNALI

Testu aggiornau cun modificas* aprovadas cun deliberatzioni **C.C. n.13/30.04.2001**
(sa de 3ⁱ votatzioni; 1ª votatzioni n^u 4/bis4.04.2001; 2ª votatzioni n^u 7/18.04.2001).
Cumitau Regionali de Cuntrollu – ordinàntzia n^u 001797/028/2001 de su 13.06.2001.
Pubricau a s'Albu Pretòriu de su 25 de Làmpadas 2001 a su 31 de Argiolas 2001.
Esecutivu de su 25 de Argiolas 2001.

**(in corsivu-nieddu)*

TÌTULU I

PRINTZÌPIUS GENERALIS E PROGRAMÀTICUS

Artìculu 1

Su Comunu

1. Su Comunu de Sestu est un Enti Autònumu cunforma a is printzìpius stabilius de sa Constituzioni e de is leis generalis de sa Repùbrica, arrespetendi is normas de su Statutu spetziali de sa Regioni Autònoma de Sardigna, e de custu Statutu.
2. Tenit incàrrigus pròpius e cussus atribuius o delegaus de is leis de su Stadu e de sa Regioni Autònoma de Sardigna.
3. Valorizat dònna arratza de collaborazioni, cooperazioni e assotziazioni cun is àterus entis localis, favoressendi sa connoscèntzia e s'atuazioni de sa Carta Europea po s'autonomia locali.

Artìculu 2

Territòriu, Gonfaloni e Stema

1. Su Comunu de Sestu tenit una superfìtzi territoriali unitària de Km² 48.32, a forma de polìgonu irregulari, lacananti a sud cun su Comunu de Casteddu, a Ovest cun su Comunu de Assèmini, a Nord-Ovest cun su Comunu de Santu Sparau, a Nord cun is Comunas de Muristeni e Serdiana, a Est cun is Comunas de Sètimu e de Ceraxius.
2. Sa sedi de is Ufìtzius comunalis est in Sestu in bia Scipione.
3. Su Comunu tenit unu stema pròpiu e unu gonfaloni cun d-unu impreu dissiplinau de unu regulamentu apòsitu.
4. Su Comunu imperat sa Bandera Natzionali, su gonfaloni de sa Regioni Sardigna, su gonfaloni pròpiu e sa Bandera de s'Unioni Europea cunforma a is disponimentus de lei.

Artìculu 3

Tareas

1. Su Comunu rapresentat e amparat is interessus de totu sa comunidadi sestesa.
2. Su Comunu s'impènniat po sustenni, favoressi e s'impunnai a s'atividadi de is sugetus pùbricus e privaus po su sviluppu sotziali, econòmicu e culturali de sa comunidadi garantendi de fai pigai parti a is tzitadinus, a solus o in assòtzius, a is scioberus politicus-aministrativus.
3. Cunforma a is cumpetènzias e responsabilidadi pròpias, agiudat totu is initziativas chi impunnant a favoressi sa paxi, is printzìpius de solidariedadi e sa giustitzia e s'autodeterminatzioni de is pòpulus, fora de fai distintzioni de arratzas, fedi politica e religiosa, fintzas cun assòtzius e gemellàgius cun àterus Comunas.

Artìculu 4

Amparu de sa saludi

1. Su Comunu circat de garantiri, in s'àmbitu de is cumpetènzias pròpias e de is arresursas destinadas po custu iscopu, su diritu a sa saludi a totu is tzitadinus; ponit in atu disponimentus po ddus fai efetivus, cun atenzioni particolari a s'igiene, sa saludi, sanidadi e seguresa de s'ambienti urbanu e extraurbanu, de is logus de traballu, de sa maternidadi e de sa primu infàntzia.

Artìculu 5

Amparu e promotzioni de su benessi sotziali

1. Su Comunu s'impènniat a dònna manera po atuari un'atzioni efficaci po prevenni, po ndi tirai totu is impedimentus chi strubant a consighiri unu benessi sotziali prus mannu, giustu e diffusu in sa comunidadi pròpia.
2. Cun custu iscopu, po arreconnosci cumenti fundamentu irrinuntziàbili sa collaboratzioni e responsabilizatzioni de dònna persona, de is famillias e de is assòtzius de voluntariau e de is educadoris a dònna livellu, òperat po atuai unu servitziu efficienti de assistèntzia sotziali, fintzas cun s'arrecursu a operadoris de su setori pùbricu e privau, cun riferimentu speciali a is antzianus, a is minoris e a is inàbilis, a is emarginaus e a cussa parti de sa populatzioni chi bivit in disàgiu sotziali.

3. Arreservat atentzioni particolari a su recùperu e a torrai a inseriri in sa comunidadi is sugetus chi ant tentu cunditionis de tossicodipendèntzia, alcolistas e ex detenudus, favoressendi dònna iniziativa bàllida po consighiri custu obietivu.

4. Su servitziu sotziali comunali, cunforma a sa normativa regionali, traballat po predisponni is pianus sòtziu assistenzialis. Po finalidadis spetzificas s'Aministratzioni at a podi essi agiudada de una o prus figuras cunventzionadas, assòtzius e grupus de volontariau.

Artìculu 6

Amparu de su patrimoniu naturali, stòricu, artìsticu e culturali

1. Su Comunu pigat totu is disponimentus netzessàrius a po preservai e amparai s'ambienti, sa natura e is animalis, in su territòriu cosa sua, cun pianus po s'amparu de sa terra, de si chi nc'est asuta de terra, de is àcuas e de is zonas ùmidas e po eliminai is causas de incuinamentu atmosfèricu, acùsticu, chìmicu, biològicu e nucleari.

2. Sustenit dònna iniziativa po torrai a scoberri e amparai is costumàntzias de sa masserìtzia, cumentis fundamentu culturali de sa comunidadi etotu e su patrimoniu stòricu, artìsticu e archeològicu, cun pianus spetzificus urbanìsticus e paesagìsticus cun atentzioni particolari a su tzentru stòricu e a sa zona de San Gemilianu.

Artìculu 7

Amparu e promotzioni de is benis culturalis, espressionis artìsticas localis e lingua sarda

1. Su Comunu impellit a su sviluppu de su patrimoniu culturali cosa sua pighendi cumentis impènniu prus de importu sa crèscita culturali de totu sa comunidadi, apelliendi e incorendi dònna arratza de manifestatzioni artìstica e creativa chi nc'est in sa comunidadi locali cun su contributu de ideas e s'atzioni comuni de is Assòtzius culturalis, folclorìsticas, sportivas e po su spàssiu chi funt in su territòriu.

2. Po custu si donat a sa biblioteca comunali su còmputu de garantiri a totus su diritu de podi usufruiri a s'informatzioni e sa possibilitadi de connosci is testimoniàntzias de su pentzamentu de s'òmini.

3. S'impreu de sa lingua sarda est permittiu ne is assembleas pùbricas, ne is setzidas de su Cunsillu comunali, ne is cumissionis comunalis, in sa Giunta, a manera orali e po iscritu, cun is limitatzionis cunforma a s'art.14 comma 5.

4. Su Comunu, in prus, s'impènniat po valorizai, difundi e imperai sa lingua sarda, fintzas cun sa redatzioni de documentus chi tenint pertinèntzia direta a sa tzitadinàntzia.

5. In su territòriu de su Comunu sa toponomàstica in lingua sarda est cunsiderada ugualli a-i cussa de sa lingua italiana.

Artìculu 8

Amparu de su sport e de su tempus a disponimentu de donniunu

1. Su Comunu incoràgiat, favoressit e impellit sa possibilidadi de fai sport de parti de is printziantis e su turismu sotziali po is giòvanus cun s'obietivu:

a) de persighiri sa crèscita fisica, culturali e morali de is tzitadinus;

b) sustenni una preventzioni sanitària adeguada;

c) de contribuiri a limitai is distratzionis de is giòvanus.

Po custu predisponit pianus po interвени, integrendi-de-ddus cun is programmas sòtziu-assistentziali prevediuis de sa legislatzioni regionali vigenti.

2. Po arribai a-i custu scopu, su Comunu favoressit s'istitutzioni de entis, organismus e assotzius culturalis, ricreativas e sportivas, favoressi sa creazioni de struturas idòneas, servìtzius e impiantus e nd'assecurat s'acessu a is entis, a is scolas, organizatzioni de volontariau e assotziatzionis. Su Comunu istituiscit sa consulta po su sport.

3. Su modu de imperai is struturas, de is servìtzius e is impiantus ant a essi disciplinaus de su regolamentu de su patrimoniu e demàniu.

Artìculu 9

Sètiu e impreu de su territòriu

1. Su territòriu de su Comunu de Sestu est un territòriu denuclearizau.

2. Su Comunu favoressit e donat un sètiu orgànicu a su territòriu, amparendi-de-ndi s'integridadi cun d-una politica ecològica adeguada, in su cuadru de un svilupu programau de is insediamentus urbanus, de is infrastruturas sotzialis e de

Comunu de Sestu
Statutu

is impiantus industrialis artigianalis, turisticus, cumertzialis cumparendi-de-ddu cun su territòriu prua mannu de s'àrea urbana de Casteddu.

3. Realizat, favoressit e dissiplinat is pianus de svilupu de s'ediltzia residentziali pùblica e privada, po nd'assegurai su diritu a sa domu cunforma a is esigèntzias e prioridadis definias cunforma a is Leis Natzionalis e Regionalis, e is esigèntzias de sa comunidadi etotu.

4. Su Comunu s'impènniat po un sistema coordinau de viabilidadi e trasportu pùblicu in s'àrea de Casteddu cunformau a is fabisòngius de si spostai de sa populatzioni residenti e variàbili, cun atenzioni particolari a is esigèntzias de su traballu, de sa scola, de su turismu, e sotziali e impari a is entis localis, territorialis e statalis.

5. Donat trastus idòneus po intervènniri po sa calamidadi pùblica e fintzas alebiai is dannus a sa proprietadi pùbrica e privada, cun s'arrecursu a su voluntariu de is tzitadinus residentis in su territòriu.

6. Valorizat e favoressit su birdi pùblicu e privau fintzas cun programmas de rimboschimentu, e cun d-una atzioni educativa ne is scolas po donai una cultura de su birdi e de s'ambienti.

Artìculu 10

Svilupu econòmicu

1. Su Comunu favoressit e coordinat, po si chi ddi pertocat, totu is atividadis econòmicas chi si faint in su territòriu. In particolari:

a) Aprovat e amparat su riòrdini fundiàriu in sa messarìtzia, donat inditus e favoressit su svilupu de una messarìtzia e zootènica moderna e ratzionali. Aprovat sa valorizatzioni de is produtzioni de su logu po consighiri una produtzioni prus cumpetitiva e una prus bàllida collocatzioni de is prodotus in su mercau regionali, natzionali e internatzionali.

b) Amparat e favoressit su svilupu de s'artigianau, fintzas cussu artisticu; pigat initziativas po nd'intzullai s'atividadi e sa crèscita professionali; ndi favoressit s'assotziai a pari po permìtiri de arribai a spainai is prodotus in d-unu mercau prus mannu;

c) Coordinat, amparat e arrègulat is atividadis cumertzialis, incoragendi dònna initziativa chi potzat favoriri su svilupu e s'amparu de is operadoris cumertzialis e de is consumadoris localis arrispetendi is leis natzionalis e regionalis;

d) Pigat is trastus netzessàrius po cunsentiri un insediamentu ordinau e razzionali de s'impresa pitica e mèdia in su territòriu cosa sua;

e) Favoressit is atividadis turìsticas, cun particolari atentzioni a s'agriturismu, aproveni su rennoamentu e s'espansioni ordinada de is atrezaduras e is servitzius turìsticus ricetivus.

2. Su Comunu incorat sa costituzioni de assotziatzionis e autogestioni de is operadoris econòmicus.

3. Su Comunu s'impènniat fintzas impari cun is Comunas bincidoris e/i Entis Pùbricus e privaus, po si constitui cumententi Enti gestori de scolas professionalis e po costrui una strutura idònea in su territòriu po favoressi s'acessu a is giòvunus a is cualificas de su setori de sa messarìtzia e tertziàriu, imperendi dinai de su Comunu etotu, de sa Regioni, de su Stadu e de s'Unioni Europea.

Artìculu 11

Programatzioni econòmicu-sotzialis e de su territòriu

1. Su Comunu acumprit is cumpetènzias chi ddi pertocant sighendi is diretivas e is trastus de sa programatzioni.

2. Po cuncurri a su deterèminu de is obietivus po is pianus e programas de s'Unioni Europea, de su Stadu, de sa Regioni e de sa Provìntzia, su Comunu circat de achiriri, po dònna obietivu cun s'agjudu de is sindacaus, de is formatzionis sotzialis, econòmica se culturalis chi funt in su territòriu.

Artìculu 12

Pigai parti e amparu de is diritus de su tzitadinu

1. Su Comunu realizat sa pròpia autonomia apretendi e asseguendi sa partecipazioni de totu is tzitadinus a s'atividadi polìtica e amministrativa de s'Enti, cunforma a is printzìpius de s'art.3 de sa Costitutzioni e de s'art.6 de sa lei 8 de Làmpadas 1990, n.142 e àtuat critèrius adeguaus po sa semprificatzioni, trasparèntzia, eficèntzia e s'eficàtzia de is autus e provedimentus amministrativus, cunforma a is printzìpius de sa lei 7/08/1990 n.241.

2. Arreconnoscat ca po pigai parti est netzessàriu a donai informus curretus e completa po is programas, is decisionis e is provedimentus comunalis; asseguat cun d-unu regulamentu sa possibilitadi po is tzitadinus, a solus o assotziaus, a disponni de is autus e provedimentus fatus de su Comunu, e de is Entis e

Comunu de Sestu
Statutu

aziendas chi dependint de issu etotu; s'incurat po istituiri mètodus e trastus idòneus, organizendi atòbius, cunvènnius, mostras, rassènnias e stabilendi arrelatas cun is òrganus de comunicatzioni massivas.

3. Po nd'assegurai s'obietivu de s'amparu de su tzitadinu istituiscit un Ufitziu Relatzionis cun su Pùbricu, s'Ufitziu de su Difensori Tzìvicu, is Istitutus de su referendum, de is petizioni, de is interrogatzioni e de su diritu de iniziativa chi ant a essi arregulus cun Reglamentu apòsitu.

4. Favoriscit sa formatzioni de assotziazioni chi potzant cuncurri a sa gestioni de is servìzius comunalis a dimanda individuali.

5. S'impènniat, in prus, a ndi tirai is barrieras architètonicas po fai intrain donniunu a is struturas pùbricas.

6. Po facilitai s'agregatzioni de interessus spainaus e garantiri s'espressioni de esigènzias de trumas sotzialis su Comunu podit istituiri consultas temàticas, espressadas a manera autònoma de trumas o assòtzius, cun attenzioni particolari a is problemàticas de is giòvunus, de is fèminas e de is anzianus. Is consultas benint ascurtadas candu benint predisponnius is atus de indiritzu po interessu particolari sotziali o provedimentus chi pertocant sa costituzioni de servìzius in su territòriu.

7. Is disponimentus de custu artìculu, sarvu riferimentu esprìcitu, s'apricant a is tzitadinus residentis e fintzas a-i cussus no residentis, ma chi traballant o studiant in su Comunu de Sestu.

8. Su Comunu amparat e garantiscit s'espressioni libera po s'obietzioni de cuscièntzia a su servìziu militari de sa leva e pigat dònna iniziativa chi permat de svolgi unu servìziu alternativu in su Comunu o in entis o in assotziazioni chi traballant in su territòriu.

9. Cun reglamentu apòsitu est disciplinada s'istitutzioni e su funtzionamentu de su cunsillu comunali de is picicocus, cumentu trastu de integratzioni in sa vida de sa comunidadi e po pigai parti a is scioberus chi cundizionant de prus su benessiri, s'amparu de is diritus e su sviluppu sotziali de s'infàntzia.

Artìculu 12-bis

Cumissioni po is oportunitadis uguallis po totus

- 1. Su Comunu istituiscit sa Cumissioni po is oportunitadi uguallis po fèminas e òminis, po ndi tirai is impedimentus chi funt una discriminatzioni diretta e o indireta in su cunfrontu de is fèminas e po valorizai sa sugetividdadi feminina.*
- 2. Sa Cumissioni po is oportunitadis uguallis po totus tenit cumpetèntzia de sustènniu, cunfrontu, consurtatzioni e propònnidas a su Cunsillu Comunali, a is Cumissionis Cunsiliaris, a sa Giunta e a s'Assessorau cumpetenti.*
- 3. Sa costitutzioni e su funtzionamentu de sa cumissioni benint dissiplinaus de regulamentu apòsitu.*

Artìculu 13

Servìtziu pùbricus e cooperatzioni

1. Su Comunu po espretai un esertzìtziu prus efficienti de is servìtzius comunalis, istituiscit cooperatzionis tènnicas e econòmicas idòneas cun àterus Entis pùbricus.
2. Su Comunu, po gestiri is servìtzius de cumpetèntzia, chi no podint essi esertzitaus a manera diretta, incoràgiat de formai cooperativas localis e podit dispònniri:
 - a) sa costitutzioni de aziendas munitzipalizadas;
 - b) de pigai parti a cunsòrtzius o a sotziedadis po atzionis;
 - c) de stipulai cunventzioni apòsita cun àterus Comunus interessaus a sa gestioni de servìtzius;
 - d) sa cuntzessioni a àterus;
 - e) istitutzioni apòsita po is servìtzius sotzialis, chi no tenint scopu imprenditoriali.
- 3. Su Comunu promovit assotziatzionis cun sugetus no pùbricus, po svolgi cussas atividadis econòmicas chi pertocant s'interessu de sa comunidadi.*

TÌTULU II

S'ORDINAMENTU ISTITUTZIONALI DE SU COMUNU

CAPU 1

SU CUNSILLU COMUNALI

Artìculu 14

Ruolu

1. Su Cunsillu Comunali rapresentat totu sa comunidadi, assegurat e garantiscit su sviluppu de is raportus e sa cooperatzioni cun is sugetus pùbricus e privaus e is istitudus po pigai parti cun initziativas e atzionis de collegamentu, de consurtatzioni e coordinamentu.
2. Pigat is atus de fundamentu a manera spetzìfica chi ddi funt demandadas de is leis de su Stadu.
3. Esercitat su controllu generali in s'atividadi polìticu-aministrativa de su Comunu.
4. Dissiplinat s'organizatzioni de is atividadis comunalis cun regolamentus spetzìficus e donat a issu etotu disponimentus po s'autorganizatzioni.
5. *In su Cunsillu Comunali, in prus de sa lingua italiana, si podit imperai sa lingua sarda, bastit ca chi dda imperat ndi dongat tradutzioni orali o iscrita in lingua italiana. A dònna manera, abetendi chi bengat arreconnota dinnidadi giuridica a sa lingua sarda, su verbali de sa setzida benit fatu in lingua italiana.*
6. Su Cunsillu durat in càrriga fintzas a candu no benit elègiu su nou, limitendi-sì, pustis sa pubricatzioni de su decretu po is cumìtzius eletoralis, a pigai is atus urgentis e chi no podint essi rimandaus e a svolgi funtzionis de controllu cun is cunsilleris.
7. Su Cunsillu nd'orruit po mori de is situatzionis prevedias de s'art.39 de sa lei 142/90 modificau de sa lei 81/93.

Artìculu 15

Funtzionis de indiritzu

1. Su Cunsillu Comunali, in s'àmbitu de is prerogativas chi ddi pertocant, esèrtzitat is funtzionis de indiritzu aproveni diretivas generalis, argumentus de sa diie motzionis cun obietivus, printzìpius e critèrius informativus po s'atividadì de s'Enti.

2. Impreat Cumissionis constituidas aintru de issu etotu cun critèriu proportzionali riferiu a sa globalidadì de is cumissionis istituidas, po esaminai is matèrias de cumpetèntzia pròpia o po ddus argumentai in sa sedi referenti de totu is allegas chi sa Giunta, su Sìndigu, o is Assessoris e Cunsilleris, in s'àmbitu de is diritus de iniziativa pròpia, ant a cunsiderai abisongiosus de essi esaminadas.

Artìculu 16

Incàrrigus de controllu

1. Su Cunsillu Comunali po s'incàrrigu de controllu:

a) Agatat su modu de collaborai cun su collègiu de is revisoris po fai impari sa vigilàntzia po sa regularidadì contàbili e finantziària;

b) Stabiliscit is modalidadis po fai presentai a sa Giunta sa relatzioni annuali po s'atividadì de gestioni cun riferimentu a is obietivus prefissaus;

c) Stabiliscit is modalidadis po vigilai e controllai is istituzionis, cunsòrtzius, asiendas e sotziedadis chi faint parti e/o funt controlladas de su Comunu po raggiungi is obietivus prefissaus;

d) Donat is critèrius po sa disciplina de is formas e sa modalidadì de controllu aintru de sa gestioni etotu.

Artìculu 17

Incàrrigus de organizzazioni

01. Su cunsillu comunali tenit autonomia funtzionali e organizzativa. Cun regulamentu apòsitu benint fissadas ia modalidadis po donai a su cunsillu servitzius, atrezaduras e arresursas finantziàrias po ddas gestiri.

1. Su Cunsillu Comunali stabiliscit cun d-unu Regulamentu internu apòsitu, de aprovai e modificai a magioràntzia assoluta, s'organizzazioni e su funtzionamentu cosa sua.

2. Custu Regulamentu dissiplinat in prus:

- a) is poderis e is atributzionis de sa presidèntzia;
- b) is modalidadis de cunvocu de is capogrupus, e s'istitutzioni de sa cunferèntzia de is capogrupus e is atributzionis relativas;
- c) is modalidadis de determinatzioni de su calendàriu de is traballus;
- d) is formas e modalidadis de discussioni de is propostas de is emendamentus eventualis;
- e) is modalidadis e is formas de votatzioni, craras e segretas, sa nòmina de is scrutadoris e de su quorum chi serbit;
- f) sa modalidadi de produci sa documentatzioni e sa verbalizatzioni;
- g) is tèrminis e is modus po su depòsitu de is autus de su Cunsillu innantis de sa setzida;
- h) is tèrminis po s'aprovatzioni de is setzidas de su Cunsillu etotu;
- i) su diritu de initziativa deliberativa de is Cunsilleris Comunalis a solus e comenti fai is interrogatzionis, interpellàntzias e motzionis;
- j) su pigai parti de esternus a is setzidas de su Cunsillu Comunali;
- k) cumentis e is modus de discussioni po is chistionis de àmbitu regionali, natzionali e internatzionali, po sa libertadi, democrazia, paxi, sviluppu econòmicu e solidariedadi, e s'aprovatzioni de programmas po interventus o argumentus de sa dii in chistioni.

Artìculu 18

Prima adunàntzia

1. Sa primu adunàntzia de su Cunsillu depit essi cunvocada de su sìndigu nou aintru e no prus a tradu de dexi diis de sa proclamatzioni de is elègius, cun avisus de cunvocu de si notificai assumancu cincu diis ainnantis de sa setzida chi, a dònna manera, depit essi fata no prus a tradu de dexi diis de sa data de cunvocu. Chi no s'ant a arrespetari custus disponimentus, su Segretàriu Generali at a donai comunicatzioni a su Prefetu chi at a provedi.

2. In sa setzida de insediamentu su cunsillu protzedi, in cust'òrdini, a-i custus adempimentus:

a) convàlida de is elègius;

b) giuramentu de su s'indigu;

c) eletzioni de su presidenti de su cunsillu comunali, cunforma de s'art.18-quater de su Statutu;

2-bis. Sa setzida de insediamentu est presiedia de su s'indigu fintzas a s'elezioni de su presidenti de su cunsillu.

3. A sa primu adunàntzia podint pigai parti is Cunsilleris chi depint discuti de is causas d'impedimentu.

4.(cassau).....

Artìculu 18-bis

Cunsilleri antzianu

1. Est cunsilleri antzianu cussu chi ne is eletzionis at pigau prus votus, fendi su totali de is votus de lista e de cussus de preferèntzia po issu etotu, escludendi-de-ndi su s'indigu e is candidaus a s'incàrrigu de s'indigu proclamaus cunsilleris.

Artìculu 18-ter

Presidèntzia de su Cunsillu

1. Su presidenti rapresentat su cunsillu comunali, ddu convocat e ndi dirigit is traballus e s'atividadis.

2. In particulari su presidenti:

a) stabiliscit is argumentus de is adunàntzias;

b) pigat is provedimentus netzessàrius po fai funtzionai s'aministratzioni;

c) aparat is prerogativas e assegurat s'esertzìtiu de is dritus de is cunsilleris, e sa funtzioni de is minorias;

d) assegurat informatzioni adeguada e preventiva a is grupus e a is cunsilleris po is chistionis de argumentai in sa setzida de cunsillu;

e) curat sa costituzioni, vèglat po su traballu de is cumissionis cunsiliaris e podit pigai parti a is setzidas de custas etotu;

f) cunvocat e presiedit sa cunferèntzia de is capogrupus;

g) garantissit s'arrespetu de su statutu e de is disponimentus de su regulamentu;

h) pigat incàrrigu po is àteras funtzionis dispònneas de su statutu, de su regulamentu e de is àteras normativas vigentis.

2. Chi su presidenti no ddoi est o tenit un impedimentu temporàneu, benit sostituiu de unu de is vice-presidentis.

3. Su presidenti no podit tenni s'incàrrigu de capogrupu, sarvu chi fait parti de un grupu chi tenit un ùnicu cumponenti.

Artìculu 18-quater

Eletzioni de su presidenti e de is vice-presidentis

1. Su presidenti de su cunsillu est elègiu intra is cunsilleris in sa primu adunàntzia, a scrutìniu segretu e cun assumancu su votu de duas de is tres partis de is cumponentis de su cunsillu. In segunda votatzioni benit elègiu su candidau chi tenit is votus de sa magioràntzia de is cunsilleris.

2. Cun votatzioni sighenti, a scrutìniu segretu, su cunsillu elegit ne is cumponentis cosa sua duus vice-presidentis. Dònnea cunsilleri podit donai scèti un votu e nd'arresurtant elègius is duus cunsilleris chi tenint prus votus.

3. Su presidenti de su cunsillu e is vice-presidentis podint essi revocaus po iniziativa de duas de is cinqu partis de is cunsilleris de su cunsillu e pustis votatzioni crara de sfidùcia espressada cun sa magioràntzia de is cunsilleris assenniaus.

4. Is vice-presidentis, cun prioridadi a su vice-presidenti vicàriu, sostituiscent su presidenti chi custu amancat, tenit impedimentu o si pigat una vacàntzia. Est vice-presidenti vicàriu cussu chi at pigau prus votus in s'eletzioni, o cun votus uguallis, cussu prus mannu de edadi.

5. Chi amancat, tenit impedimentu o est in vacàntzia fintzas is vice-presidentis, custu incàrrigu benit pigau de su cunsilleri prus mannu de edadi.

6. Su presidenti de su cunsillu e is duus vice-presidentis constituiscint s'ufitziu de presidentzia, chi agiudat su presidenti in sa programatzioni e po dirigi is traballus de s'aministratzioni, cunforma a is modalidadis prevedias de su regulamentu.

Artìculu 18-quinquies

Lìneas programàticas de su mandau

- 1. Aintru de is 90 diis de sa data de insediamentu, su s'indigu, intèndia sa giunta, presentat a su cunsillu is l'ineas programàticas po is atzionis e is progetus de realizai in su mandau.*
- 2. D'ònnia cunsilleri podit interverni in sa definitzioni de su mandau, proponendi integratzionis, adeguamentus e modìficas cun sa presentatzioni de emendamentus apòsitus. Po custu su documentu de su programa benit depositau in sa segreteria comunali, a disponimentu de is cunsillaris, assumancu 10 diis ainnantis de sa data stabilia po sa data de presentatzioni de su cunsillu. Su cunsillu donat su parri po su documentu cun votatzioni a craru.*
- 3. Cun is pròpias modalidadis benint fatas integratzionis e/o modìficas a is l'ineas programàticas, cunforma a is esigèntzias e a is criticidadis chi s'ant a podi verificai in su mandau.*
- 4. Su cunsillu provedit a sa verìfica de s'atuatzini de is l'ineas programàticas; po custu sa giunta riferiscit d'ònnia annu, aintru de su 30 de su mesi de Cabudanni, apitzus de s'atividadis cosa sua, su traballu de is servìtzius po sa realizatzioni de su programa generali de s'aministratzioni e de is programas setorialis deliberaus.*
- 5. A s'acabu de su mandau politicu-aministrativu, su s'indigu donat comunicatzioni a su cunsillu de su stadi de is l'ineas programàticas.*

Artìculu 19

Nùmuru legali po sa ballidadadi de is setzidas

- 1. Su regulamentu stabiliscit su nùmuru de is cunsillaris netzessàrius po sa ballidadadi de is setzidas chi no depit èssiri, a d'ònnia manera, prus pagu de una de is tres partis de is cunsillaris incarrigaus po lei de s'enti, fora de contai su s'indigu.*

Artìculu 20

Nùmuru legali po sa ballidadadi de is deliberatzionis

- 1. Nisciuna deliberatzioni est bàllida chi no tenit sa magioràntzia de si chi votant, sarvu de is situatzionis innui siat netzessària una magioràntzia cualificada.*
- 2. No si contant po determinai sa magioràntzia de si chi votant:*

a) cussus chi s'astenint de votai;

b) cussus chi ndi bessint de s'apostu ainnantis de sa votatzioni;

3. Chi ddoi est sa netzessidadi de urgèntzia po is votatzionis, custas podint essi decraradas eseguìbilis de luegu cun su votu espressau de sa magioràntzia assoluta de is cunsilleris presentis.

Artìculu 21

Cunvocatzioni de su Cunsillu Comunali

1. Su Cunsillu Comunali est cunvocau de su *Presidenti*, chi tenit sa cumpetèntzia fintzas de stabiliri sa diide s'adunàntzia.

2. *Su Regulamentu stabiliscit is tèrminis e sa modalidadi po sa cunvocatzioni de su cunsillu.*

3. Su Cunsillu podit èssiri cunvocau a manera straordinaria:

a) po arrechesta de su Sìndigu;

b) po arrechesta de una de sa de cincu partis in càrriga de is cunsilleris;

4. *In d-una situatzioni cunforma a su comma 3 pretzedenti su presidenti depit reuniri su cunsillu aintru de binti diis de candu est est arribada s'arrechesta.*

4-bis. Chi s'òbrigu de cunvocatzioni de su cunsillu no benit arrespetau, fata sa difida, provedit su prefetu.

5. In situatzionis de urgèntzia sa cunvocatzioni si podit fai cun preavisu de assumancu binticuàturu oras *ainnantis de su cumentzu de sa setzida*. In custa situatzioni dònna deliberatzioni podit èssiri diferida a sa diinfatu cun arrechesta *de una de is tres partis* de is cunsilleris presentis.

6. Su Cunsillu s'atòbiat fintzas po iniziativa de su Comitau Regionali de Controllu e de su Prefetu, cunforma a sa lei e cun difida fata ainnantis.

Artìculu 22

Is votatzionis

1. Is votatzionis si faint cun votu a craru.

2. Su Regulamentu stabiliscit is situatzionis de candu su Cunsillu depit votai a scrutiniu segretu.

Artìculu 23

Pubritzidadi de is adunàntzias

1. Is adunàntzias de su Cunsillu Comunali funt pùbricas.
2. Su Comunu garantiscit sa pubritzidadi a is adunàntzias cun formas de comunicatzioni adeguadas.
3. Su Regulamentu stabiliscit is situatzionis de candu su Cunsillu s'atòbiat in adunàntzia segreta.

Artìculu 24

Cumissionis cunsiliaris permanentis

1. In prus de cussas prevedias de is leis natzionalis e regionalis, su Cunsillu Comunali podit arrecurri a Cumissionis Cunsiliaris permanentis fatas de issu etotu.
2. Su Regulamentu stabiliscit su nùmuru de is Cumissionis permanentis, sa cumpetèntzia insoru po matèria, is normas po su funtzionamentu, is formas de pubritzidadi de is traballus e is ipòtesis de decadèntzia de is cumissàrius.
3. Is Cumissionis Cunsiliaris permanentis provedint in sa primu setzida a sa nòmina de un presidenti e de un vicepresidenti aintru de issa etotu.
4. Esaminant e aprofondiscint is propònidas de deliberatzionis chi ddi funt assenniadas de su Cunsillu Comunali, de sa Giunta Comunali, de su Sìndigu o de s'Assessoris, cun is protzeduras stabilidas.
5. Esprimint, aintru de su tèrmini de binti diis, a arrechesta de sa Giunta Comunali, de su Sìndigu o de is Assessoris, parris preliminaris chi no funt vincolantis, in òrdini a-i cussas iniziativas innui est ritènnia oportuna sa consurtatzioni preventiva.
6. Faint studius e circas e elaborant proponidas su incàrrigu de su Cunsillu Comunali.
7. Podint invitai a partetzipai a is traballus is Assessoris, ufitzius chi tenint parti, funtzionàrius e rapresentantis de fortzas politicas, sotzialis e econòmicas po esaminai de argumentus spetzìficus.
8. Depint ascutai su Sìndigu e is Assessoris chi custus ddu dimandant.

9. Is Cumissionis Cunsiliaris permanentis, in s'àmbitu de is matèrias de cumpetèntzia pròpia, tenint su diritu a otènni de sa Giunta Comunali e de is Entis e aziendas dependentis de su Comunu, scedas, informus, autus, datus, auditzionis de personas, fintzas po billai po s'atuazioni apitzus de is deliberatzionis cunsiliaris, in s'aministratzioni comunali, in sa gestioni de su bilànciu e de su patrimoniu comunali. Su segretu de ufiziu no si podit poni a is arrechestas de is Cumissionis.

10. Is propostas de deliberatzioni chi ant otènniu votu unànimi a favori de sa cumissioni cumpetenti, funt presentadas a su Cunsillu comunali impari a s'estratu de su verbali de sa cumissioni e funt votadas fora de ndi discuti.

Artìculu 25

Cumissionis spetzialis

1. Is Cumissionis spetzialis podint essi costituidas, po proposta de assumancu una de is cincus partis de is Cunsilleris assenniaus e cun deliberatzioni pigada a maggioràntzia assoluta de is Cunsilleris assenniaus, po esaminai sa chistioni de caràtiri particolari innui no tenint cumpetèntzia is Cumissionis permanentis e po svolgi indàgini po s'atividadì amministrativa de su Comunu e de is raportus cun àterus, o stùdius po problemas econòmicus, sotzialis e culturalis chi pertocant su territòriu e sa populatzioni de su Comunu.

2. Sa deliberatzioni de istitutzioni cunforma a su comma pretzedenti stabiliscit sa cumpositzioni de sa cumissioni, is poderis chi tenit, is trastus po traballai e su tèrmini po acabai is traballus.

3. In sa Cumissioni podint fai parti cumponentis esternus a su Cunsillu Comunali, cualificaus o cumpetentis po matèria.

4. Cun is pròprias modalidadis podit essi costituia una cumissioni spetziali cun incàrrigu de controllu e garantia, cun presidentzia reservada a un rapresentanti de s'opositzioni.

Artìculu 26

Disponimentus comunus po is Cumissionis

1. Is cumponentis de is cumissionis depint arrespetari sa segretesa de ufiziu.

2. A is cumponentis de is Cumissionis permanentis e spetzialis benit arreconnota un'indennidadi de presèntzia in sa misura prevedia de is leis po is Cumissionis obrigatòrias.

3. S'Aministratzioni comunali assegurat, candu est possìbili, a tenni ne is Cumissionis oportunitadis uguallis po òminis e fèminas. Is Cumissionis abarrant in càrriga, cumenti durada màssima, cantu sa maggioràntzia chi ddas at votadas, sarvu dispositzionis de lei difarentis.

TÌTULU 2

IS CUNSILLERIS COMUNALIS

Artìculu 27

Incàrrigu

1. Is Cunsilleris Comunalis rapresentant is tzitadinus de su Comunu fora de tènniri vìncolu de mandau.

1-bis. *Sa positzioni giurìdica de su Cunsilleri est arregulada de sa lei.*

2. Is cunsilleris Comunalis, su Sìndigu e is Assessoris, tenit diritu a essi crobetus cun s'asseguratzioni a càrrigu de su Comunu po dannus a personas o cosas o po morti, e po totu is situatzionis de responsabilidadi po atus no ingannosu, sarvu situatzionis de conflitu cun su Comunu, in s'espletamentu de is funtzionis chi pertocant su mandau amministrativu.

3. A su momentu de sa nòmina, dònna Cunsilleri depit comunicai po iscritu a sa Segreteria comunali su domiciliu elègiu in territòriu comunali innui depint essi notificaus e recapitaus is autus po s'incàrrigu chi depit svolgi.

4. Su Regulementu depit disciplinai is modalidadis de presentatzioni de sa decraratzioni preventiva e de su rendicoltu de is spesas po sa campànnia eletorali de is candidaus e de is listas a is eletzionis comunali.

Artìculu 28

Doveris de su Cunsilleri

1. Is Cunsillaris Comunalis tenit, in prus de su doveri de presentziai a is setzidas de su Cunsillu Comunalis, cussu de pigai parti a is traballus de is Cumissionis Cunsiliaris innui tenint incàrrigu.
2. Is Cunsillaris chi ant acabau s'incàrrigu po mori de sa sessada de su Cunsillu Comunalis sodigant a esertzitai, fintzas a candu no benint nominaus is suzessoris, is incàrrigus esternus chi ddis funt stètius donaus.
3. Po fai sa situatzioni patrimoniali de is amistradoris comunali trasparenti, is Cunsillaris po totu su tempus de su mandau tenint s'òbrigu de decrarai dònna annu is rèdditus chi tenint, cun sa presentatzioni, aintru de 30 diis pustis sa scadèntzia, còpia de sa decraratzioni de is rèdditus, po ddus pubricai a s'Albu Pretòriu de su Comunu assumancu po 15 diis.

Artìculu 29

Poderis de su Cunsilleri

1. Su Cunsilleri tenit su diritu de iniziativa deliberativa po totu is atus de cumpetèntzia de su Cunsillu Comunalis e tenit su diritu de presentai interrogatzionis, motzionis, arrechestas e emendamentus.
2. Tenit su diritu de otenni de is ufizius de su Comunu e de is aziendas e entis chi dependint de su Comunu etotu is scedas e informus ùtilis po s'acumprimentu de su mandau.
3. *Sa manera po s'acumprimentu de custus diritus funt disciplinaus de su regulamentu, ma no depint essi in cuntrastu cun is disponimentus de lei in vigèntzia.*
4. Depit arrespetari su segretu de ufiziu ne is situatzionis inditadas de sa lei.

Artìculu 30

Dimissionis de su Cunsilleri

1. Is dimissionis de s'incàrrigu de cunsilleri funt presentadas a su presidenti de su cunsillu comunali po iscritu e iscritas de luegu a su protocollu. No si podint revocai, no tenint abisòngiu de essi pigadas in atu e funt eficatzis de luegu.

2. Su cunsillu, aintru e no prus a tradu de dexi diis, protzedid a sa sostitutzioni de is cunsilleris chi si funt dimìtius, cun àteras deliberatzionis, sighendi s'òrdini de presentatzioni de is dimissionis cumenti arresurtat a su protocollu.

3. No si sostituiscent is cunsilleris chi ddoi funt is cunditionis po sciolli su cunsillu cunforma a sa lei.

Artìculu 31

Decadèntzia e suspensioni

1. Sa decadèntzia de sa càrriga de Cunsilleri Comunali si tenit candu:

a) ddoi est cancunu impedimentu, incompatibilidadi o incapatzidadi inditada de sa lei;

b) chi no si presentat, fora de tènniri giustificatzionis, po assumancu tres setzidas de sighiu.

c) (annullau).....

2. Sa sostitutzioni temporànea de un Cunsilleri suspèndiu de s'incàrrigu est arregulada de sa lei.

3. In s'ipòtesi inditada a sa litera b) de su comma 1, sa decadèntzia est de crarada cun deliberatzioni de su cunsillu comunali. Po custu, su presidenti de su cunsillu, pustis de s'acraramentu d'ufitziu o po s'innalatzioni de un bastichisiat tzitadinu, de s'assèntzia fata de su cunsilleri interessau, provedid a ddi comunicai, po iscritu, s'aviu de su protzedimentu de decadèntzia. Su cunsilleri tenit facultadi de fai balli is arresonis giustificadas de is assèntzias, donendi documentus probatòrius eventualis, aintru de su tèrmini inditau in sa comunicatzioni iscrita, chi no podit èssiri de dexi diis de sa data de arritidura, sarvu arrechestas motivadas de pròroga. Scadiu su tèrmini su cunsillu deliberat po sa decadèntzia, postu in contu de is arresonis giustificativas presentadas de su cunsilleri.

Artìculu 32

Trumas cunsiliaris

1. Is Cunsilleris elègius in sa matessi lista, faint un'ùnica truma cunsiliari, calisiat su nùmeru de si chi ddi faint parti, de candu benit fata sa procramatzioni de is elègius.

Comunu de Sestu
Statutu

Si cunsiderat capugrupu, sarvu inditatzioni difarenti sutascrita de is elègius, su Cunsilleri de sa lista candidau a s'incàrrigu de Sìndigu.

2. Is Cunsilleris, intamis, podint costituiiri trumas difarentis, cun no prus pagu de duus cumponentis.

3. Si chi faint parti de is trumas costituias a su puntu pretzedenti ndi depint donai comunicatzioni iscrita a su Sìndigu cun sa desinniatzioni, de issu sutascrita, de su Cunsilleri incarrigau a s'esertzìtziu de is funtzionis de capogrupu.

4. Is cunsilleris chi, pustis de sa pratzidura de is elègius in sa matessi lista in trumas difarentis, no decrarint s'adesioni a nimancu una truma cunsiliari andant in deretura in sa truma mista. In sa truma mista atòbiant is cunsilleris chi si stesiant de sa lista innui funt stètius elègius e no faint parti de nimancu una truma cunsiliari. Sa truma mista elegit aintru de issu etotu, cun votatzioni a maggioràntzia, un presidenti chi pigat s'incàrrigu de capogrupu.

5. Su Comunu circat de assegurai a is grupus cunsiliaris, po s'acumprimentu de s'incàrrigu, struturas idòneas, donadas tenendi in contu de is esigèntzias po dònna truma e su nùmuru de is cumponentis.

6. Is cumpetèntzias de sa Cunferèntzia de is capogrupus funt stabilidas de su Regulamentu de su Cunsillu Comunali.

CÀBUDU 3

SA GIUNTA COMUNALI

Artìculu 33

Cumpetèntzias

1. Arrespetendi su printzìpiu de sa collegialidadi, de sa trasparèntzia e eficèntzia, sa Giunta Comunali collaborat cun su Sìndigu, cun incàrrigus de aministratzioni generali, de impèllida polìtica e programàtica de su Comunu cumententi enti de atuatzioni polìtica po is programas e is disponimentus de su Cunsillu.

2. In s'àmbitu de is indicatzionis generalis e po s'atuatzioni de is printzìpius de fundamentu e de programa aprovaus de su Cunsillu Comunali, sa Giunta Comunali s'òcupat de is atus de governu no arreservaus a su Cunsillu cunforma a sa lei e chi no faint parti de is cumpetèntzias prevedias de is leis o de su Statutu, de su Sìndigu.

Comunu de Sestu
Statutu

3. Tenit sa cumpetèntzia fintzas po totu is atus generalis e argumentus discretzionali, e po totu cussus atus chi po s'òrigini chi tenint depint essi fatu de s'Òrganu Collegiali.

4. Predisponit su Bilànciu de previsionis e su Contu consuntivu de su Comunu.

5. Riferiscit dònna annu a su Cunsillu de s'atividadi chi at fatu, cun relatzioni apòsita, de fai iscriri in d-una setzida cunsiliari apòsita.

6. Proponit a su Cunsillu Comunali is Regulamentus prevedius de is leis e de su statutu presenti, is programmas e is pianus de su Comunu de sutaponni a s'aprovazioni de su Cunsillu Comunali.

7. Fait scioberus in s'àmbitu de sa disponibilitadi amministrativa, cun is inditus de is scopus e po agatai is prioridadis.

8. Fissat sa data po su cunvocu de is cumìtzis po is referendum consultivus e constituiscit s'ufitziu comunali po is eletzionis.

9. Fintzas cun s'agiudu de is Cumissionis Cunsiliaris cumpetentis, aprovat inditus, propostas de provedimentus e programmas de sutaponni a is determinazioni de su Cunsillu.

10. Sa giunta, in particulari, arrespetendi is disponimentus de governu e de indiritzu:

a) proponit a su Cunsillu is regulamentus de cumpetèntzia de s'assemblea;

b) aprovat is stùdius, progetus, programmas esecutivus e pigat is provedimentus de governu chi no funt arreservaus de sa lei a su cunsillu e chi no funt de cumpetèntzia, cunforma a sa lei e a su statutu, de su Sindigu;

c) sceddat is lineas de is indiritzus de pigai e predisponit is propostas de provedimentus de sutaponni a is determinazioni de su cunsillu;

d) modificat is tarifas e elàborat e proponit a su cunsillu is critèrius po sa determinazioni de cussas noas;

e) ¹

f) proponit critèrius generali po sa cuntzessione de suventzionis, contributus, sussidius e agiudus econòmicus po entis e personas cunforma a si chi est stabiliu de su regulamentu;

g) pigat is regulamentus po s'ordinamentu de is ufizius e de is servitzius arrespetendi is critèrius generalis stabilius de su cunsillu e in armonia cun is printzìpius de su statutu;

- h) donat parri po su cunferimentu, de parti de su s'indigu, de s'incàrrigu de direttori generali;*
- i) disponit po s'acetazioni de làscitus o donazioni chi no faint parti de is cumpetènzias de su cunsillu comunali;*
- j) deliberat po is decisionis in giuditziu o sa promotzioni de gherras, nominendi un patrotzinadori chi serbit;*
- k) autorizat sa stìpula de is acòrdius decentraus integrativus a su cuntratu culletivu natzionali po su traballu de is dipendentis;*
- l) fissat, cunforma a su regulamentu po s'organizazioni e de is cuntratus culletivus natzionalis e decentraus, is standard e is sistemas de valutazioni de s'atividadi e de sa produtividadi de su personali;*
- m) aprovat su pianu esecutivu de gestioni, donendi arresuras e obietivus a is responsàbili de servitziu.*

Artìculu 34

Cumposizioni e organizazioni

1. Sa Giunta est fata de su S'indigu, chi dda presiedit, e de no prus de seti assessoris, sceddaus fintzas cun genti si chi no faint parti de su Cunsillu, cun esperiènzia arreconnota e professionalidadi in is setoris innui tenint s'incàrrigu, cun is rechisius de cumpatibidadi e elegibidadi a sa càrriga de Cunsilleri Comunali.

1-bis. Su nùmuru de is assessoris est stabiliu de su s'indigu cun s'atu de nòmina de sa giunta e podit benni modificau de su S'indigu etotu.

2. Sa Giunta est responsàbili de fronti a su Cunsillu e esèrtzitat is atributzioni totus impari, sarvu de si chi funt de ordinària aministrazioni delegadas a dònna cumponenti po contu suu.

3. Is assessoris funt predisponnius, cun desinniazioni de su S'indigu, a is setoris de s'aministrazioni comunali e arrespundint totus impari a is atus de sa Giunta e donniunu po contu suu a is atus de is assessoraus innui tenint s'incàrrigu.

3-bis. Is cumponentis de sa Giunta cumpetenti po s'urbanistica, ediltzia e de traballus pùblicos si depint astènniri de fai atividadi professionali in matèria de ediltzia privada e pùbrica in su territòriu innui funt aministradoris.

Comunu de Sestu
Statutu

4. Sa nòmina de is cumponentis sa Giunta, fintzas po su Vicesìndigu, est comunicada de su Sìndigu a su Cunsillu in sa primu setzida sutzessiva a is eletzionis.
5. Chi at fatu duus mandaus interus consecutivos cumentu assessori, no podit essi, in su mandau sighenti, nominau assessori un'àtera borta.
6. Sa Giunta deliberat cun sa maggioràntzia de is cumponentis e a maggioràntzia de is presentis. Chi su votu est ugualli, prevalit su votu de su Sìndigu o de chi presiedit sa setzida, e s'èsitu de sa votatzioni at a depi arresurtai in su matessi autu deliberativu.
7. Is setzidas de sa Giunta no funt pùbricas, sarvu decisioni difarenti. In prus a su Segretàriu Comunali o a su sostitudu po issu etotu, a is setzidas de Giunta podint essi cumbidaus a pigai parti, po argumentus de cumpetèntzia insoru, is dipendentis de su Comunu, is Revisoris de is Contus o àterus espertus.
8. In sa determinatzioni de sa cumposizioni de sa Giunta benit assegurada, candu est possìbili, is oportunitadis uguallis po òminis e fèminas e est esclùdia dònna discriminatzioni de custa arratza.

Artìculu 35

Sa no elegibilidadi e no cumpatibilidadi a s'incàrrigu de Sìndigu e Assessori

1. Is arraxonis po sa no elegibilidadi a s'incàrrigu de Sìndigu e Assessori funt stabilidas de sa lei.
2. No podint fai parti de sa Giunta su còniugi, is antenaus, is discendentis, is parentis e parentis de intradura fintzas a su de tres gradu de Sìndigu. Issus etotu no podint essi nominaus rapresentantis de su Comunu.

Artìculu 36

Durada de s'incàrrigu – sostituzioni

- 1. Sa giunta comunali abarrat in càrriga fintzas a sa procramatzioni de s'eletzioni po su sìndigu nou.***
- 2. S'assessori acabat a solu de s'incàrrigu po mori de dimissionis, decadèntzia, rimotzioni o morti.***
- 3. Chi acabat s'incàrrigu de unu o prus assessoris, su sìndigu ddus sostituiscit e fait sciri is nòminas noas a su cunsillu comunali in sa setzida sighenti.***

Artìculu 37

Motzioni de sfidùcia

- 1. Su votu de su cunsillu comunali contràriu a una proposta de su sùndigu o de sa giunta no tenit cumenti cunsequèntzia is dimissionis de si chi at fatu sa proposta.*
- 2. Su sùndigu e sa giunta comunali acabant s'incàrrigu pustis s'aprovazioni de una motzioni de sfidùcia de parti de sa magioràntzia assoluta de is cumponentis de su cunsillu.*
- 3. Sa motzioni de sfidùcia depit essi motivada e sutascrita de assumancu duas partis de cincu de is cunsilleris, fora de contai su sùndigu. No benit discùtia ainnantis de dèxi diis e nimancu pustis de trinta diis de candu benit fata. Sa setzida est in forma pùbrica. Sa votazioni est fata cun apellu nominali.*
- 4. S'aprovazioni de sa motzioni de sfidùcia tenit cumenti cunsequèntzia s'acabu de s'incàrrigu de sùndigu e de sa giunta, su cunsillu benit sessadu e benit nomenau un cumissàriu cunforma a sa lei.*

Artìculu 38

Decadèntzia de sa giunta

- 1. Sa giunta comunali decadi:*
 - a) candu ddoi est un impedimentu permanenti, una rimotzioni, decadèntzia o morti de su sùndigu;*
 - b) chi su sùndigu si dimitit;*
 - c) pustis s'aprovazioni de sa motzioni de sfidùcia;*
 - d) chi si protzedit po sa sessada de su cunsillu po àteras arrexionis prevedias de sa lei.*
- 2. Po is situazionis cunforma a sa lìtera a) de su comma 1 pretzedenti sa giunta e su cunsillu abarrant in càrriga fintzas a s'elezioni de su sùndigu e de su cunsillu nou e s'incàrrigu de sùndigu ddas pigat su vicesìnsigu.*

Art.39

Decadèntzia e rèveoca de is assessoris

- 1. Chi ddoi est un'arraxoni de no elegibilidadi o no cumpatibilidadi a s'incàrrigu de Cunsilleri Comunali, acabat fintzas s'incàrrigu de Assessori.*
- 2. S'assessri podit essi revocau de su sèndigu cun provedimentu motivau.*
- 3. Chi ddoi est sa rèveoca de unu o prus assessoris su sèndigu provedit a ddus sostiuiri e comunicat is nòminas noas a su cunsillu comunali in sa primu setzida a disponimentu.*

CAPU 4 SU SÌNDIGU

Artìculu 40

Cumpetèntzias e incàrrigus

1. Su sèndigu est elègiu de is tzitadinus a sufràgiu universali e diretu e est *de diritu un cumponenti de su cunsillu comunali*. Su Sèndigu si fait càrrigu e s'òcupat de is lèneas programàticas de sa polìtica aministrativa de su Comunu, est su capu de s'Aministratzioni e *tenit sa rapresentàntzia legali, fintzas in giuditziu, de s'Enti*.
2. Su Sèndigu suvraintendit a s'andamentu generali de s'Enti. Provedit a donai impèllida e coordinai s'atividadi de is àterus organus comunalis. Dirigit s'atividadi de sa Giunta abalorendi s'unidadi de indiritzu politicu-aministrativu e asseguendi una currispondèntzia de is atus de su Cunsillu.
3. Su Sèndigu provedit a:
 - a) **proponni a su cunsillu comunali, aintru de su tèrmini cunforma a s'art.18-quinquies e intèndia sa giunta, is lèneas programàticas po is atzionis e progetus de realizai in su mandau;**
 - b) esercitat is incàrrigus stabilius de sa lei, de su Statutu e de is Regulamentus e suvraintendit a s'acumprimentu de is incàrrigus statalis e regionalis stabilius o donaus a su Comunu;
 - c) nòminat is cumponentis de sa Giunta, cun d-unu Vicesèndigu, donendi-de-ndi comunicatzioni a su Cunsillu;

Comunu de Sestu
Statutu

- d) coordinat e donat impèllida s'atividadadi de dònna Assessori;
- e) chi ddoi est sa netzessidadi, suspendit atus spetzificus, chi pertocant s'atividadadi aministrativa de is assessoraus, po ddus sutaponni a su controllu de sa Giunta;
- f) proponit a su Cunsillu Comunali de delegai unu o prus Cunsilleris Comunalis, po indagai e studiai problemas spetzificus particularis e ddu riferiri in sedi de adunàntzia;
- g) nòminat is responsàbilis de is ufitzius e servìtzius e cunferiri is incàrrigus de collaboratzioni esterna de is ufitzius e servìtzius e *cunferiri is incàrrigus de collaboratzioni esterna cunforma is modalidadis e critèrius cunforma a is artìculus 109 e 110 de su Testu Ùnicu, de su statutu e de su regulamentu po s'ordinamentu generali de is ufitzius e de is servìtzius;*
- h) cunforma a is dispositzionis stabilidas de su Cunsillu, aintru de 45 diis de s'insediamentu o aintru de sa scadèntzia de s'incàrrigu pretzedenti, provedit a sa nòmina, a sa desinniatzioni e a sa rèvoa de is rapresentantis de su Comunu in entis, aziendas e istituzionis;
- i) rapresentat su Comunu in s'assemblea de is consòrtzius comunalis e provintzialis po sa gestioni assotziada de unu o prus servìtzius e in sotziedadis innui su Comunu fait parti. Fata chi siat comunicatzioni a su Cunsillu, podit nominai po abisòngiu un delegau po issu etotu donendi-de-ndi a tempus comunicatzioni a su Cunsillu in sa primu setzida sutzessiva. A sa matessi manera podit revocai sa dèlega nominendi su delegau nou;
- l) favoressit sa conclusioni de acòrdius de programa e tenit cumpetèntzia po is àterus còmputus cunforma a s'art.34 de su Testu Ùnicu;
- m) rèvocat unu o prus assessoris donendi-de-ndi comunicatzioni motivada a su Cunsillu in sa primu setzida a disponimentu;
- n) vietat *o diferiscit* de amostai is autus de s'aministratzioni comunali, arrespetendi sa lei e su regulamentu chi disciplinat is situatzionis de esclusioni a su diritu po atzedi a is documentus aministrativus;
- o) esertzitat is atzionis po su pussessu e cautela in s'interessu de su Comunu;
- p) inditzit is cumìtzius po is referendum consultivus comunalis;
- q) (*annullau*) ;
- r) proponit a su Cunsillu comunali e sinnialat a is organismus e a is autoridadis de cumpetèntzia arreconnoscimentus pùblicus e assenniaduras de is tìtulus de mèritu po cussus tzitadinus chi si funt fatus biri in su traballu, po s'impènniu ne is

atividadis sotzialis e culturalis, po su favorissimentu e sa valorizatzioni de sa comunidadi locali e po su nòmini de sa tzitadi, e a totu is tzitadinus emigraus chi ant tentu mèritus particularis e foras de is làcanas comunalis, ne is setoris giai arremonaus.

4. Su sindigu coordinat e torrat a organizai, cunforma a is dispositzionis espressaus de su cunsillu comunali e in s'àmbitu de is critèrius inditaus de sa Regioni, is oràrius de is esertitzius cumertzialis, de is esertitzius e servitzius pùblicos e, impari a is responsàbilis de cumpetèntzia po is territòrius de is aministratzionis interessadas, is oràrius po aberri a su pùblicu is ufizius pùblicos chi funt in su territòriu, po armonizai s'acumprimentu de is servitzius cun is esigèntzias generalis de is utentis.

5. (annullau) ;

6. Chi su Cunsillu, cunforma a s'art.42, comma 2, litera m) de su Testu Ùnicu, no deliberat apitzus de is nòminas de cumpetèntzia cosa sua aintru de sa scadèntzia prevedia, su Sindigu, intèndius is capugrupus cunsiliaris, aintru de 15 diis de sa scadèntzia provedit a is nòminas cun autu de issu etotu de comunicai a su Cunsillu in sa primu adunàntzia.

7. Su Sindigu cun provedimentu pròpiu e pustis sa sinnialatzioni de su grupu de appartenèntzia cambiat is cumponentis de is Cumissionis permanentis e spetzialis chi si funt dimìtius o funt decadèssius po calisiat arrexoni, donendi-de-ndi comunicatzioni a su Cunsillu in sa primu setzida.

8. Su Sindigu o chi est a su postu suu a manera legali, esertizat is incàrrigus de Ufiziali de Governu, cunforma a sa lei.

9. Distintivu de su Sindigu est sa fàscia de tres coloris cun su stema de sa Repùblica *e su stema de su comunu*, de si ponni a tracolla.

Artìculu 40-bis

Acabu de s'incàrrigu

1. Su sindigu acabat s'incàrrigu po mori de:

a) dimissionis;

b) impedimentu permanenti;

c) rimotzioni;

d) decadèntzia;

e) morti.

2. *Po is situatzionis de su comma 1, lìtera b) c), d), e), sa giunta decadi e si protzedi a sa sessada de su cunsillu. Is duus organismus abarrant in càrriga fintzas a s'elezioni de su sindigu e de su cunsillu nou. Fintzas a tandu, is incàrrigus de su sindigu ddas tenit su vicesinsigu, cunforma a s'artìculu 38, comma 2.*

3. *Sa decadèntzia de su sindigu est fintzas determinada de:*

a) *sa sessada de su cunsillu comunali cunforma a s'artìculu 37, comma 1;*

b) *s'aprovatzioni de sa motzioni de sfidùcia cunforma a s'artìculu 14, comma 7.*

4. *Is dimissionis presentadas de su sindigu a su cunsillu no si podint prus revocai pustis binti diis de candu funt presentadas. Pustis custas diis, si protzedi a sa sessada de su cunsillu.*

5. *Sa rèvoca de is dimissionis depit essi comunicada a su cunsillu arrespetendi is scadèntzias e is modus inditaus in su comma pretzedenti.*

TÌTULU III

PARTETZIPATZIONI POPULARI

CAPU 1

ISTITUTUS DE SA PARTETZIPATZIONI

Artìculu 41

Assotziatzionis liberas

1. Su Comunu *favoriscit* sa formatzioni de òrganus a basi assotziativa, cun su còmputu de cuncurri a sa gestioni de is servìtzius comunalis a dimanda individuali, cumentis asilus nius e scolas maternas, impiantus sportivus, culturalis, ricreativus, mensas scolàsticas e aici cunformaus.

2. Favoressit, in prus, cun programas apòsitus po de interventu is assotziatzionis, *fintzas cussas a basi voluntària* chi traballant in su setori de s'assistèntzia, de s'amparu ambientali, de sa protetzioni tzivili, de sa cultura, de su sport, de su turismu, de is atividadis po su tempus liberu o in àterus setoris de importu po sa sotziedadi.

Comunu de Sestu
Statutu

3. Su Comunu s'ativat po ndi tirai is difarèntzias chi no permitint is oportunidades uguallis po totus intra òminis e fèminas e agiudat is assotziatzionis chi donant un'impèllida cun atzionis po ndi bogaiustus impedimentus.
4. Si chi faint parti de custas assotziatzionis si podint constitui in cumitaus de gestioni, cunforma a su regulamentu chi ndi definiscit is incàrrigus, is Òrganus rapresentativus e is mezus.
5. Is cumitaus de gestioni riferiscint dònna annu de is atividadis insoru, cun d-una relatzioni chi est intregada a su Cunsillu Comunali.

Artìculu 42

Consurtatzionis

1. Su Comunu si cunsurtat, fintzas cun d-una arrechesta de issus etotu, cun is organizatzionis sindacalis dipendentis e autònomas, is organizatzionis de sa cooperatzioni e is àteras assotziatzionis professionalis, econòmicas e sotzialis chi funt in su territòriu.
2. Sa consurtatzioni est obligatòria po s'aprovatzioni de su pianu urbanìsticu comunali, de is pianus sòtziu-assistentzialis, de is pianus cumertzialis, de is pianus urbanus de su tràficu e de totu is atividadis de pianificatzioni e programatzioni chi pertocant a su Comunu.
3. Su Regulamentu stabiliscit is modalidades e is tèrminis po sa consurtatzioni.

Artìculu 43

Istàntzias e petizzionis

1. Is tzitadinus a solus e assotziaus podint interвени cun istàntzias e petizzionis ne is protzedimentus de programatzioni o po promovi is interventus po s'amparu de interessus culletivus. Custas istàntzias e petizzionis benint achirias a su protocollu generali de su Comunu e catalogadas in d-unu schedàriu spetzìficu po matèria.
2. Is arrechestas funt indiritzadas a su Sìndigu, chi ddas trasmitita luegu a s'ufitziu cumpetenti po matèria.
3. Su Sìndigu e sa Giunta Comunali, po istàntzias e petizzionis de cumpetèntzia pròpia, arrespundint aintru de 30 diis de candu benint depositadas.

Comunu de Sestu
Statutu

4. Is istàntzias e petizzionis de cumpetèntzia de su Cunsillu Comunali benint trasmittias a sa Segreteria de su Comunu o a sa Cumiissioni Cunsiliari permanenti cumpetenti, chi ddoi est, chi pustis s'esàmini de amissibilitadi de si fai cunforma a s'art.46 sighenti aintru de 20 diis, ddas inoltrat a su *presidenti de su cunsillu* po s'iscritzioni a s'òrdini de sa dii de su Cunsillu Comunali, de si cunvocai aintru de is biin diis sighentis.

5. Ne is protzedimentus po s'adotzioni de atus chi tenint cunsequèntzias in situatzionis giurìdicas sugetivas is interessaus pigant parti cun sa modalidadi prevedia de sa lei 7 Austu 1990, n.241 e de is regulamentus comunalis cumpetentis.

Artìculu 44

Preguntas

1. Is tzitadinus a solus o assotziaus podint fai preguntas iscritas a su Cunsillu Comunali e a sa Giunta comunali, cunforma a is cumpetèntzias chi ddis pertocat.
2. S'arrespusta est donada po iscritu, cun is modalidadis stabiliis de su regulamentu.

Artìculu 45

Diritu de propònnidas

1. S'initziativa populari po fai regulamentus comunalis e provedimentus amministrativus po interessu generali s'esertzitat cun sa presentatzioni de su Cunsillu Comunali de propònnidas fatas, a pari, in artìculus o in d-unu schema de deliberatzioni.
2. Sa proposta depit essi sutascrita de assumancu centu tzitadinus iscritus a is listas elettoralis e depit essi presentada de un cumitau promotori fatu de assumancu seti tzitadinus.
3. Funt esclùdius de su Diritu de fai propònnidas custus argumentus:
 - a) Statutu e Reglamentu de su Cunsillu Comunali;
 - b) Provedimentus chi pertocant de fai mùtuus;
 - c) Atus relativus a su personali de su Comunu;

Comunu de Sestu
Statutu

- d) Is argumentus innui su Cunsillu depit donai parri aintru de is tèrminis cunformaus de sa lei;
- e) Is atus po s'amparu de is diritus de is minorantzias;
- f) Tributis, bilànciu preventive e consurtivu e tarifas;
- g) Espropriatzioni po utilidadi pùblica;
- h) Incàrrigus e nòminas.

4. Su Regulamentu dissiplinat is modalidadis po s'arregorta e s'autenticatzioni de is firma de si chi ddas sutascrivint.

5. Su Comunu, cunforma a su regulamentu, agevolat is protzeduras e donat is ajnas po s'esertzìtziu de su diritu de iniziativa. Po custu, is promodoris de sa proposta podint domandai a su Sìndigu de essi assistius, in sa redatzioni de su progetu o de su schema, de sa Segreteria comunali.

Artìculu 46

Protzedura po fai sa propònnida

1. Sa Cumissioni cunsiliari, chi tenit s'incàrrigu po su progetu de iniziativa, detzidit po s'amissibilidadi formali de is propostas e presentat sa relatzioni cosa sua a su Cunsillu Comunali, aintru de sessanta diis.
2. Su Cunsillu depit pigai in esàmini sa proposta de iniziativa aintru de trinta diis de sa presentatzioni de sa relatzioni de sa Cumissioni.
3. Chi su Cunsillu no provedit aintru de sa scadèntzia arremonada in su comma pretzedenti, dònna Cunsilleri tenit sa facultadi de domandai de passai a sa votatzioni finali, aintru is trinta diis sighentis.
4. Scadiu custu tèrmini, sa proposta est iscritta de diritu a s'òrdini de sa dii de sa primu setzida de su Cunsillu Comunali.

Artìculu 47

Referendum consurtivu

1. Est amìtiu referendum consurtivu po argumentus de interessu generali, chi pertocant totu sa comunidadi, esclùdias is situatzionis arremonadas in s'art.45, comma 3 de custu Statudu e po dimandas giai fatas in àterus referendum no aprovaus de is ùrtimus cinqu annus.

Comunu de Sestu
Statutu

2. In prus chi po deliberatzioni cunsiliari, fata a magioràntzia assoluta de is Cunsilleris assenniaus a su Comunu, su referendum ddu podit domandai su 10% de is tzitadinus eletoris residentis a su 31 de idas de s'annu pretzedenti.
3. Su Regulamentu dissiplinat is modalidadis po s'arregorta e s'autenticatzioni de is firmas de is sutascritoris e po fai is votatzionis.
4. Su Referendum non si podit fai chi, assumancu sessanta diis ainnantis de sa data prevedia po sa consurtatzioni su Cunsillu pigat deliberatzioni idònea po s'argumentu sutapònniu a sa votatzioni.
5. Is Referendum si podint fai scèti una borta a s'annu, in d-una dii festiva chi andat de su **15 de maju a su 15 de argiolas**.
6. Su Referendum locali no si podit fai in cointzidèntzia cun àteras votatzionis.
7. Tenint diritu a pigai parti a su Referendum totu is tzitadinus iscritus ne is listas elettoralis de su Comunu.

Artìculu 48

Verìfica firmas e amissibìlidadì de su Referendum a inìtziativa populari

1. Is Ufìtzius comunalis verificant su nùmeru e sa ballìdidadi de is firmas depositadas cun s'arrechesta de su referendum. Chi su Segretàriu acrarat ca su nùmeru de is firmas ballìdas est ugualli o prus de si chi est prescitu, ddu fait sciri a su Sìndigu, a su Cunitau promotori e a sa Cumissioni cunsiliari cumpetenti.
2. Custa Cumissioni pretzedìt a s'esàmini de s'amissibìlidadì e tenit sa facultadi de proponni, chi pentzat chi siat netzessàriu, a su Cunitau promotori una formulatzioni crara e cumpeta de is dimandas referendàrias.
3. Acabau su giudìtziu po s'amissibìlidadì e defìnia sa formulatzioni de is dimandas, sa Cumissioni ndi donat comunicatzioni a su Cunsillu Comunali po fai sa deliberatzioni chi ddi pertocat.

Artìculu 49

Svolgimentu de su Referendum: efetus

1. Su Referendum Comunali dissiplinat is modus po fai is referendum consurtivus.
2. Po sa ballìdidadi de is arresurtaus de su referendum serbit chi su 33% de is tzitadinus eletoris ndi pighint parti.

3. Sa dimanda sutapònna a referendum est decrarada bàllida chi is votus atribuius a s'arrespusta afirmativa no funt prus pagu de sa magioràntzia assoluta de is votantis, o benit decrarau respintu.

4. Aintru de 60 diis de candu est procramau s'èsitu a favori de su referendum, su Sìndigu proponit a su Cunsillu Comunali un provedimentu chi tenit po ogetu sa dimanda sutapònna a referendum.

CAPU 2

PIGAI PARTI A SU PROTZEDIMENTU AMINISTRATIVU

Artìculu 50

Diritu de pigai parti a su protzedimentu

1. Sarvu is situatzionis innui pigai parti a su protzedimentu est dissiplinau de sa lei, su Comunu e is entis e is aziendas chi dipendint de issu etotu depint comunicai s'incumentzu de su protzedimentu a-i cussus chi ndi depint pigai parti.

2. Si chi tenint interessus, pùblicus o privaus, e is assotziatzionis chi tenint interessus difusus tenint sa facultadi de interverni in su protzedimentu, chi ddoi est sa possibilidadi de tenni un pregiudìtziu de su provedimentu.

3. Is sugetus arremonaus in su comma pretzedenti tenint su diritu de pigai visioni de is autus de su protzedimentu, de presentai memòrias e documentus *chi pertocant a-i custu provedimentu e de essi intèndius chi su responsàbili de su protzedimentu ddu domandat.*

Artìculu 51

Comunicatzioni de su cumentzu de su protzedimentu

1. Su Comunu e is entis e is aziendas chi dipendint de issu depint fai sciri candu incumentzat su protzedimentu cun comunicatzioni personali, innui si depint inditai:

- a) S'Ufitziu e su funtzionàriu responsàbili de su protzedimentu;
- b) S'ogetu de su protzedimentu;

c) Is modalidadis innui si podit tenni sceda de su protzedimentu e pigai visioni de is autus.

2. Chi, po su nùmeru de is destinatàrius, sa comunicatzioni personali no est possibili o est diffitzili, s'Aministratzioni at a provedi a fai sciri is scedas de is literas a), b) e c) de su comma pretzedenti cun d-una pubritzidadi idònea stabilia dònna borta de s'Aministratzioni.

3. Un regulamentu apòsitu dissiplinat is modalidadis de pubritzidadi de is atividadis amministrativas, e su diritu de is tzitadinus, a solus o assotziaus, de oteni s'emitidura de autus e provedimentus.

CAPU 3

ATZESSIBILIDADI, INFORMU E AMPARU DE IS DIRITUS

Artìculu 52

Pubritzidadi de is autus

1. Totu is autus de su Comunu e de is Entis e aziendas chi dipendint de issu funt pùblicus. Is documentus no podint essi atacaus chi no ne is situatzionis prevedias de sa lei e de su regulamentu chi dissiplinat is situatzionis de esclusioni a su diritu de atzessu, cunforma a s'esigèntzia de amparai:

- a) Seguresa, difesa natzionali e is relatzionis internatzionalis;
- b) S'òrdini pùblicu e sa preventzioni e sa domadura de sa criminilidadi;
- c) S'arreservatesa de is àterus, personas, trumas e impresas.

2. A donnia manera is documentus no podint essi atacaus candu si podit fai arrecursu a su poteri de diferimentu.

3. In Ufitziu comunali apòsitu si depint tenni a disponimentu de is tzitadinus s'arregorta de is leis natzionalis e regionalis vigentis e de is Regulamentus Comunalis.

4. Sa pubricatzioni de is autus a s'Albu Pretòriu depit garantiri s'atzessibilidadi, s'interesa e sa fatzilidadi de letura de is autus etotu.

Artìculu 53

Diritu de visioni

1. Totus is tzitadinus, a solus o assotziaus, tenint su diritu de pigai in visioni is autus e is provedimentus fatus de is òrganus de su Comunu o de is entis e aziendas chi dipendint de issu, cunforma a is modalidadis stabilias de su regulamentu.
2. Su regulamentu dissiplinat, fintzas su diritu de is tzitadinus, a solus o assotziaus, de otenni s'arrelàssiu de is autus e provedimentus, arremonaus in su coma pretzedenti, paghendi scèti is spesas chi si faint po s'arrelàssiu.
3. Cunforma a s'artìculu 12 de custu statutu, e po assegurai a is tzitadinus su diritu de atzedi a is informus chi tenit s'Aministratzioni comunali, est istituiiu ufitziu idòneu innui si donant totu is scedas de s'atividadi de su Comunu e de is entis e is aziendas dipendentis.

Artìculu 54

Ufitziu relatzionis cun su pùblicu

1. Po s'amparu de is interessus legìtimus de is tzitadinus, est istituiiu un ufitziu relatzionis cun su Pàblicu. In custu Ufitziu su Comunu at a destinai personali comunali cun cumpetèntzia e preparatzioni adeguada.

CAPU 5

SU DIFENSORI TZÌVICU

Artìculu 55

Istituzioni – atributzioni

1. A garantzia de s'impartzialidadi e de un bonu traballu de s'Aministratzioni comunali est istituiiu s'Ufitziu de su Difensori Tzìvicu.
2. Spetat a su Difensori Tzìvicu tenni, cun s'arrechesta de is tzitadinus, o de entis pùblicus e privaus, e de assotziatzionis de arregulai su svolgimentu de is pràticas in s'Aministratzioni comunali ne is entis e ne is aziendas chi ddi dipendint.
3. Su Difensori Tzìvicu traballat de ufitziu, chi, esertzitendi is funtzionis de su comma pretzedenti, s'acrarat de situatzionis innui est netzessàriu a interverni, o chi tengat sceda de abusus o de malu funtzionamentu o disorgnizatzioni.

Comunu de Sestu
Statutu

4. Is Cunsillaris comunali no podint fai arrechistas po s'interventu de su Difensori Tzìvicu.
5. Su Difentzori Tzìvicu tenit diritu de otenni de is ufizius de su Comunu e de is entis e aziendas dependentis còpia de autus e documentus, e de totu si chi pertocat a sa chistioni in argumentu.
6. Su funtzionàriu chi no permitit o stentit a s'acumprimentu de is funtzionis de su Difensori Tzìvicu podit essi disciplinau cunforma a sa normativa in vigèntzia.
7. Chi su Difensori Tzìvicu benit a isciri, in su traballu cosa sua, de situatzionis chi funt reatu tenit s'òbrigu de ndi fai raportu a s'Autoridadi giuditziària.
8. No podin arrecurri a su Difensori Tzìvicu is dependentis comunali po fai balli is pretesas chi pertocant su raportu de traballu.

Artìculu 56
Nòmina

1. Est istituiu s'albu comunali de is difensoris tzìvicus innui funt iscritus, a dimanda, is tzitadinus nàscius o residentis in su Comunu chi tenint is rechisius de s'artìculu sighenti.
2. Su Difensori Tzìvicu est nominau de su Cunsillu Comunali a scrutiniu segretu, cun sa magioràntzia de duas de is tres partis de is Cunsillaris assenniaus a su Comunu, sceddau fra si chi funt arremonaus in su comma pretzedenti.
3. Chi pustis duas votatzionis nemus pigat sa magioràntzia arrechèdia, si protzedit a su ballotàgiu de is duus candidaus chi ant pigau prus votus in sa segunda votatzioni e benit proclamau elègiu chi at pigau prus votus.
4. Chi ddoi funt votus uguallis, benit elègiu su prus mannu de edadi.
5. Su Cunsillu Comunali est cunvocau assumancu noranta diis ainnantis de sa scadèntzia de su mandau de su Difensori Tzìvicu. Chi no nc'est nemus po custu incàrrigu, sa cunvocatziuni si depit fai aintru de trinta diis. In prima apricatziuni, su Cunsillu depit essi cunvocau aintru de trinta diis de s'aprovatziuni de su regulamentu cunforma a s'artìculu 61 de custu Statutu.

Artìculu 57

Rechisius

1. Su Difensori Tzìvicu est sceddau intra is tzitadinus chi, po preparatzioni e esperièntzia, dongant sa garantzia de indipendèntzi, obietividadi, serenidadi de giudìtziu e cumpetèntzia giurìdicu-aministrativa e cun residèntzia in su Comunu de assumancu 5 annus.

2. No si podint elegi:

- Cussus chi funt in d-una cundizioni de inelegibìlidadì o incumpatibìlidadì a s'incàrrigu de Cunsilleri Comunali;
- Si chi faint parti de su Parlamentu, is Cunsilleris regionali, provintzialis e comunalis;
- ***b-bis chi tenit s'incàrrigu de Ministru de sa Repùblica, Sindigu, Assessori Regionali, Provinciali o Comunali.***

a) Si chi faint parti de is organismus po su controllu de is atus de su Comunu;

b) Is aministradoris de entis o aziendas dipendentis de su Comunu;

c) Chi est stètiu candidau ne is ùrtimas consurtatzionis eletoralis po s'eletzioni de su Cunsillu Comunali;

d) Is magistratus;

e) Is militaris in servìtziu;

f) Is segretàrius de partidus polìticus e de organizatzioni sindacali;

g) Is Ministrus de is cultus;

h) Cussus chi funt rapresentaus cumentì rapresentantis de su Comunu in Entis o organismus.

Artìculu 58

Durada de s'incàrrigu, decadèntzia o rèvoça

1. Su difensori tzìvicu tenit s'incàrrigu po ***cuàturu*** annus e podit essi cunfirmau scèti una borta.

2. Chi si perdint is rechisius arrechèdius, sa decadèntzia est decrarada de su Cunsillu Comunali.

3. Su Difensori Tzìvicu podit essi revocau po situatzionis gravis chi pertocant s'incàrrigu chi tenit, cun votu de su Cunsillu fatu a ***magioràntzia assoluta*** de is Cunsilleris assenniaus.

Artìculu 59

Orgànicu e indennidadi

1. ----- (*annullau*) -----

2. De s'assenniatzioni de su personali si ndi curat sa Giunta Comunali, impari cun su Difensori Tzìvicu, in s'àmbitu de su ruolu ùnicu de su personali comunali.

3. A su difensori tzìvicu cumpetit un'indennidadi de incàrrigu ogualli a su 50% de si chi pigat su Sìndigu.

Artìculu 60

Raportus cun is òrganus comunalis

1. Su Difensori Tzìvicu, in prus de is comunicatzionis diretas a is tzitadinus chi dd'ant incarrigau de su traballu, intregat:

- a) Relatzionis a sa minuda a su Sìndigu po is determinatzionis oportunas;
- b) Relatzionis a sa minuda a sa Giunta Comunali po argumentus de importu o candu pentzat chi ddoi funt irregularidadis gravis o negligèntzia de parti de is ufitzius;
- c) Relatzioni annuali, aintru de su *31 de gennaxu* de dònna annu, a su Cunsillu Comunali, po s'atividadi fata in s'annu solari pretzedenti, donendi cunsillus e informus po su funtzionamentu de is ufitzius e is entis o aziendas, ogetu de su traballu cosa sua.

Artìculu 61

Modalidadis e protzeduras de interventu

1. Su regulamentu dissiplinat is modalidadis e is protzeduras de interventu de su Difensori Tzìvicu, e su tempus mìnimu chi s'Ufitziu depit garantiri cumentis servitziu a is tzitadinus e sa puvlicidadi de is autus de pertinèntzia cosa sua.

TÌTULU V

ORDINAMENTU AMINISTRATIVU DE SU COMUNU

Artìculu 62

Printzìpius

1. Su Comunu informat de s'atividadì cosa sua cunforma a su printzìiu de pratziri is còmputus de indiritzu, programatzioni e controllu, chi pertocant a is òrganus eletivus, e incàrrigus de gestioni amministrativa, chi pertocant a su Segretàriu comunali e a is funtzionàrius.
2. Depit essi aprontada a critèrius de autonomia operadiva, de funtzionalidadi e economitzidadi de gestioni, de professionalidadi, trasparèntzia e responsabilitadi po persighiri is obietivus de impartzialidadi e andamentu de s'atividadì amministrativa de s'Enti.
3. Ne is limittis cunforma a su D.Lgs. n.29/93 e a su C.C.N.L. dònna problema chi pertocat su personali dipendenti e s'organizazioni de su traballu est ogetu de cuntratazioni de parti de totu is sindacaus chi ant firmau su cuntratu de traballu de is EE.LL. o chi de prus rapresentant s'Enti locali.

Artìculu 63

Organizazioni generali

1. Su Comunu organizat sa struttura cosa sua cunforma a is critèrius de funtzionalidadi, economitzidadi de gestioni, flessibilitadi, eficèntzia e eficàtzia. S'atividadì de su personali s'uniformat, ne is vàrius livellus, a is printzìpius de autonomia, professionalidadi e responsabilitadi. Is responsàbilis de is ufizius e de is servìtzius asseurant sa legitimidadi, impartzialidadi e s'andamentu curretu de s'atividadì amministrativa.
2. Su Comunu, cunforma a sa lei, provedit a sa determinazioni de sa dotazioni orgànica, e po s'organizazioni e gestioni de su personali in s'àmbitu de sa pròpia autonomia normativa e organizzativa, cun is limitis chi ddoi funt po mori de sa capatzidadi de bilànciu e de is esigèntzias de esertzìtiu de is funtzionis e incàrrigus atribuius.
3. S'ordinamentu de sa struttura organizzativa arrespundit a unu schema flessibili, capaci de currispundi fitianamenti a is programas stabilius de is òrganus de

governu e a sa crèscida de is esigènzias de sa comunidadi, e de s'adeuai a su svilupu de is arresursas tennològicas e a sa razzionalizatzioni de is protzeduras.

4. Sa Giunta comunali impreat su regulamentu po s'ordinamentu generali de is ufizius e de is servìtzius cunforma a su Statutu e arrespetendi is critèrius generalis deliberaus de su Cunsillu Comunali.

Artìculu 64

Su Segretàriu Generali

1. Su Sìndigu nòminat un Segretàriu generali sceddau intra is iscritus a s'albu spetzìficu.

2. Su Segretàriu generali dipendit de su Sìndigu.

3. Su Segretàriu podit essi revocau cun provedimentu motivau de su Sìndigu, cun deliberatzioni de sa Giunta po violatzioni de is doveris de ufiziu.

4. Sa nòmina at a durai cumentis su mandau de su Sìndigu chi ddu at nominau. Su Segretàriu sodigat a esertzitari is incàrrigus chi ddi cumpetint fintzas pustis s'acabu de su mandau, fintzas a candu no benit torrau a confirmai o candu benit nominau un Segretàriu nou.

Sa nòmina est dispònna no ainnantis de sessanta diis e no prus a tradu de centubinti diis de sa data de insediamentu de su Sìndigu, pustis su segretàriu est cunfirmau.

Artìculu 65

Atributzioni de sovrintendèntzia

1. Su segretàriu generali suvrintendit a s'acumprimentu de is incàrrigus de is dirigentis/responsàbilis de is ufizius e de is servìtzius e ndi coordinat s'atividadi.

Artìculu 66

Atributzionis consurtivas e de garantzia

1. Su segretàriu generali, in s'esercìtziu de is incàrrigus consultivus e de garantzia:

a) Svolgit còmputus de collaboratzioni e funtzionis de assistèntzia giurìdico-amministrativa ne is cunfrontus de is òrganus comunalis in òrdini a sa

Comunu de Sestu
Statutu

cunformidadi de s'atzioni amministrativa de is leis, a su statutu e a is regulamentue e, candu est richièdiu, donat su parri de conformidadi po is protzedimentus deustus òrganus;

- b) Pigat parti cun incàrrigus de consurtatzioni, de referèntzia e assistèntzia a is setzidas de su cunsillu e de sa giunta e ndi curat sa verbalizatzioni;
- c) Pigat parti, candu est arerchèdiu, a is atòbius de is cumissionis cunsiliaris cun incàrrigus de referèntzia o de consurtatzioni;
- d) Curat de trasmiti is autus deliberativus a s'òrganu de controllu, fintzas a arrechesta de is cunsilleris ne is situatzionis prevedias de sa lei, e nd'acrarat, cun decraratzioni de su messu comunali, candu enit fata sa pubricatzioni a s'albu e s'esecutividadadi de is deliberatzionis, sa pubricatzioni, s'intregu a is capo grupus;
- e) Podit rogai is cuntratus innui su comunu est parti e autentificai scrituras privadas e atur unilateralis in s'interessu de s'enti;
- f) Esertzitat dònna àteru incarrigu chi ddi intregat su Statutu o is regulamentus, o chi ddi donat su Sìndigu cunforma a is normativas in vigèntzia.

Artìculu 67

Atributzionis po sa gestioni de parti de su Segretàriu

..... (annullau).....

Artìculu 68

Vicesegretàriu

1. S'enti tenit un vicesegretàriu cun cumpetèntzias po assisti e agiudai su Segretàriu po si chi ddi pertocat, o de ddu sostituiri chi est in vacàntzia, assenti o tenit cancu impedimentu.

1-bis. Chi su Segretàriu generalis est dimissionàriu su Vice Segretàriu svolgit mansionis superioris fintzas a sa nòmina de parti de su Sìndigu de su Segretàriu nou, cunforma a sa normativa in vigèntzia.

2. S'incàrrigu de Vicesegretàriu benit donau de su Sìndigu; s'incàrrigu podit essi donau a unu de is responsàbilis de setori chi tenit is rechisius po s'atzessu a sa carriera

de Segretàriu comunali, cunforma a su regulamentu po s'ordinamentu generali de is ufizius e servizius.

Artìculu 68-bis

Diretori generali

- 1. Su Sìndigu, de acòrdiu cun sa giunta comunali, podit nominai un diretori generali, fora de sa dotatzioni orgànica e cun cuntratu a tempus determinau, cunforma a sa normativa in vigèntzia.*
- 2. In alternativa a s'ipòtesi nomenada a cu comma 1, s'incàrrigu de diretori generali podit essi donau a su segretàriu generali.*
- 3. Is rechisius, is modalidadis de nòmina, sa durada e sa rèvoca de s'incàrrigu funt disciplinaus de su regulamentu po s'ordinamentu generali de is ufizius e de is servizius.*

Artìculu 68-ter

Incàrrigus de su diretori generali – Rèvoca

1. Su diretori generali, in particolari:

- a) Provedit a atuai is indiritzus e is obietivus stabilius de is òrganus de governu de su Comunu cunforma a is diretivas donadas de su Sìndigu;*
- b) Suvraintendit a sa gestioni de su Comunu, persighendi pianus de eficàtzia e de eficèntzia;*
- c) Predisponit su pianu a sa minuda de is obietivus e sa proposta de pianu esecutivu de gestioni;*
- d) Garantiscit s'eficèntzia e s'eficàcia de s'atzioni amministrativa, fintzas cun s'esercìtziu de is poderis sostitutivus disciplinaus de su regulamentu;*
- e) Svolgit totu is àterus còmputus de diretzioni de su comunu chi ddi atribuiscit custu statutu, de is regulamentus e de su sìndigu.*

2. A su diretori generali torrant sceda, in s'esercìtziu de is incàrrigus assenniaus, is responsàbilis de is ufizius e de is servizius, a ecetzioni de su segretàriu generali.

3. Su diretori generali est revocau de su Sìndigu, cun deliberatzioni de sa Giunta. S'incàrrigu de su diretori generali no podit durai prus de cussa de su mandau de su Sìndigu.

Artìculu 69

Responsàbilis de is ufìtzius e de is servìtzius

- 1. Is responsàbilis de is ufìtzius e de is servìtzius, incarrigaus cun provedimentu motivau de su sìndigu, provedint a sa diretzioni, a sa gestioni finantziària, tènnica e amministrativa e a su controllu de is struturas innui funt responsàbilis, cunforma a is programmas e is incàrrigus definius de is òrganus de governu.*
- 2. In s'esercìtziu de is incarrigus insoru, is responsàbilis de is ufìtzius e de is servìtzius pigant provedimentus, fintzas de rilevàntzia esterna, e ndi curant s'esecuzioni.*
- 3. A is responsàbilis de is ufìtzius e servìtzius ddis pertocat inditai e gestiri su dinai de su bilànciu a disponimentu prevedius po sa struttura innui funt prepostus, e sa gestioni de is arresuras umanas e strumentali assenniadas.*
- 4. Is responsàbilis de is ufìtzius e de is servìtzius provedint in autonomia a s'esecuzioni de is deliberatzionis programàticas e de indiritzu chi sa lei e custu statutu donant a is òrganus de governu de su comunu.*
- 5. Spetant a is responsàbilis de is ufìtzius e de is servìtzius:*
 - a) Sa presidèntzia de is cumissionis de gara e de cuncursu;*
 - b) Sa responsabilidadi de is protzeduras de apaltu e de cuncursu;*
 - c) Stipulai cuntratus;*
 - d) Is atus po sa gestioni finantziària, fintzas cun is impènnius de spesa;*
 - e) Is atus de amministratzioni e de gestioni de su personali;*
 - f) Is provedimentus po s'autorizatzioni, cuntzessioni o similis, cun s'arrelassu chi presupònit acraramentus e valutatzionis, arrespetendii is critèrius predeterminaus de sa lei, de is regulamentus, is atus de indiritzu cun autorizatzionis e cuntzessionis edilitzias;*
 - g) Totu is provedimentus po suspendi is traballus, sciusciadura e riprìstinu de cumpetèntzia comunali, e de is poderis de vigilàntzia edilitzia e de ponni is sanzionis amministrativas cunforma a sa legislatzioni statali e regionali in vigèntzia po sa preventzioni e repressioni de s'abusivismu edilitziu e paesagìsticu-ambientali;*
 - h) Is acraratzionis, certificatzionis, comunicatzinis, difidas, verbalis, autenticatzionis, legalizatzionis e totu is atus chi serbint po amostai unu giuditziu e una connoscèntzia;*
 - i) Is atus atribuius a issus de su statutu e de is regulamentus funt delegaus de su sìndigu.*

6. Su regulamentu spetzificat is provedimentus de cumpetèntzia de is responsàbilis de is ufizius e de is servìtzius, cunforma a is printzìpius de sa lei e de custu statutu.

Stabiliscit fintzas sa modalidadi po sa pubritzidadi e s'esecutividadi de is provedimentus inditaus.

7. Is dirigentis funt responsàbilis, a manera esclusiva, de sa curretesa amministrativa de s'enti, de s'eficpntzia e de is arresurtaus de sa gestioni.

8. Is responsàbilis de is ufizius e de is servìtzius, in prus collaborant po su traballu de is òrganus de governu cun propositas, stùdius, consulèntzias, programmas, progetus.

9. Su regulamentu po s'ordinamentu generali de is ufizius e de is servìtzius stabiliscit is modalidadis po su cunferimentu, sa valutatzion, s'arrennou e sa rèvoça de is incàrrigus de responsàbili, cunforma a is princìpius stabilius de sa lei e de custu statutu.

10. Pighendi incàrrigus in prus s'at a arriciri un currispetivu econòmicu chi ballit scèti po sa conclusioni o s'interruzioni de s'incàrrigu.

Artìculu 70

Personali

1. Sa dotatzioni orgànica in generali e su *regulamentu po s'ordinamentu generali de is ufiziu e servìtzius* definissint is *figuras professionalis*, is incàrrigus, livellus professionalis e de responsabilidadadi organizativa de su personali de s'Enti cunforma a is printzìpius stabilius de sa lei, de su Statutu e de is *cuntratus natzionalis culletivus po su traballu*.

2. Su personali comunali est inseriu in d-unu rolu ùnicu e est assùmiu cun is modalidadis prevedias de is disponimentus in vigèntzia.

3. Arrespetendi is dotatzionis de s'orgànicu, su regulamentu prevedit critèrius de flessibilidadadi po is dotatzionis de s'orgànicu, su regulamentu prevedit critèrius de flessibilidadadi po sa dotatzioni de su personali in setoris singolis po s'atividadadi de s'enti, in raportu a is netzessidadis de is servìtzius.

4. Su regulamentu indicat is profilus professionalis innui est cunsentiu s'acessu po sa seletzioni interna e agatat is critèrius po is incentivus in favori si chi meritant.

5. Su Comunu favoressit e realizat sa formatzioni e s'aggiornamentu professionali de su personali chi ddoi tenit.

Artìculu 71

Polizia Municipali

1. Cunforma a sa Lei-cuadru po s'ordinamentu de sa Polizia Municipali, Lei 7 de Martzu 1986, n.65, su Comunu circat de favoressi sa cunviventzia ordinada e pacifica de sa tzitadinàntzia cun sa Polizia Municipali cun cumpetèntzia de polizia locali, fora de cussas chi pertocant a su Statu, sa Regioni e a sa Provintzia.

2. Po custu, organizat un servitziu apòsitu e istituiscit su Corpus de Polizia Municipali chi, in s'àmbitu de s'orgànicu de su Comunu est a is dipendèntzias diretas de su Sìndigu o de s'Assessori delegau.

Art.72

Cunferèntzia de is funtzionàrius responsàbilis de is servìtzius

1. Po unu traballu melliori de is responsàbilis de is unidadi organizativas e ponendi favoressi s'atividadis po progetus e programas benit istituia sa cunferèntzia de is funtzionàrius responsàbilis de is servìtzius presièdia e diretta de su Segretàriu Comunali fintzas po is atividadis de coordinamentu.

2. Arrespetendi is cumpetèntzias prevedias de sa normativa in vigèntzia in s'enti po is òrganus eletivus, po su Segretàriu e is funtzionàrius responsàbilis de is servìtzius, a sa cunferèntzia ddi pertocant funtzionis propositivas, de impèllida, consulèntzia, organizativas, istrutòrias e atuativas.

Artìculu 73

Assotziatzioni intra is dipendentis comunalis

1. S'Aministratzioni Comunali s'òcupat de totu cussus atus idòneus po favoressi e spainai is atividadis e is programas sotzialis, culturalis, sportivus e ricreativus, favorendi s'assotziatzioni intra is dipendentis e ponendi a disponimentu struturas idòneas e mezus cun d-unu cànoni determinau in basi a su balori de su mercau.

2. Sa gestioni spetat a s'assotziatzioni e sa regulamentatzioni depit garantiri formas democràticas po fai pigai parti a is traballadoris e de controllu cun rapresentantis de s'Aministratzioni Comunali.

Artìculu 74

Incàrrigus a tempus determinau

1. Su Sìndigu, sarvu is òbrigus de soddisfai cun assuntzionis a tempus indeterminau is postus liberus in sa dotatzioni orgànica, po nd'assegurai adempimentus urgentis chi su personali in orgànicu no acudit a fai, ddus podit donai cun cuntratus a tempus determinau de diritu pùblicu e, a manera ecetzionali e cun deliberatzioni motivada, de diritu privau, postus cumentis responsàbili de is servìtzios o de is ufìtzios de specializatzioni arta.
2. Su cuntratu, podit essi fatu scèti cun sugetus chi tenint un'esperientzia adeguada cun cualificatzioni professionali e iscritus a sa graduatòria de s'Enti po tìtulus professionalis de stùdiu e de servìtziu, e chi tenint is rechisius de stùdiu e professionalis arrechèdius po atzedi a sa cualifica a disponimentu, in is limitis prevedius de sa normativa in vigèntzia.
3. S'incàrrigu benit arrecumpensau cun d-una retributzioni comisurada a su traballu fatu, a s'oràriu totali de traballu, e a sa responsabilitadi po s'incàrrigu esercitau. Po si chi pertocat s'assistèntzia e sa previdèntzia s'apricant, chi fait, is disponimentus de is dipendentis no de ruolu.
4. Po totu sa durada de su cuntratu funt donadas a s'interessau is dispositzionis chi pertocant is incumpatibidadis e responsabilitadis prevedias po is dipendentis de ruolu chi ddi currispundit sa positzioni de s'incàrrigu, e sarvu disciplina difarenti de cuntratu, cussas relativas a s'oràriu de traballu, a su congedu e a su divietu de pigai indennidadi.

Artìculu 75

Collaboratzionis esternas

1. Sa Giunta Comunali, po s'assistèntzia legali, po fai indàgini particularis e de stùdiu cun artu contenuu professionali, po cussus chi no podit fai cun personali dipendenti de s'Aministratzioni, cun deliberatzioni motivada e cun conventzionis a tèrmini, podit cunferiri incàrrigus a àterus, profesionistas e espertus.
2. Is incàrrigus professionalis ant a essi distribuius osservendi is critèrius de cumpetèntzia, publicidadi e trasparèntzia cunforma a sa lei.

Artìculu 76

Protzedimentus dissiplinaris – Brigas

1. Is protzedimentus dissiplinaris e de is brigas in su traballu funt arreguladas de sa lei e de is cuntratus culletivus natzionalis po su traballu.

TÌTULU V

ORDINAMENTU FINANTZIÀRIU E PATRIMONIALI

Artìculu 77

Demàniu e patrimoniu

1. Su Comunu tenit unu demàniu e unu patrimoniu, cunforma a sa lei.
2. Is terrenus po s'impreu tzivicu funt dissiplinaus de leis spetzialis, chi arregulant s'argumentu.
3. De totu is benis comunalis, mòbili e imòbilis, nci funt inventàrius fatus a sa minuda, cunforma a is normas stabilias de su regulamentu po s'aministratzioni de su patrimoniu.

Artìculu 78

Benis patrimonialis a disponimentu

1. Sarvu si chi prevedit s'artìculu 8 de custu Statutu, is benis patrimonialis disponìbilis podint essi donaus in cuntzessioni, cunforma a sa lei, in afitu o bèndius a Entis o Assotziatzionis chi tenint finalidadis sotzialis, donendi cura a s'ocupatzioni o ratzionalizatzioni de su territòriu.
2. Chi disponit de benis patrimonialis de su Comunu, depit presentai a su Sìndigu, aintru su 31 de idas de dònna annu, una relatzioni po s'atividadi fata.
3. Po realizai is òperas de interessu generali o po finalidadis sotzialis, su Comunu podit pigai lassus o donatzionis de tzitadinus privaus o de Entis o Assotziatzionis.

Artìculu 79

Atividdadi contratuiali

- 1. Su comunu, po persighiri is scopus istitutzionalis, provedit cun cuntratus a is apaltus de is traballus, a forniri benis e servìtzius, a is bèndidas, a is còmperus a tìtulu onerosu, is càmbius, is locatzionis.*
- 2. Antis de stipulai cuntratus depit essi fata sa determinatzioni de su responsàbili de su protzedimentu de spesa.*
- 3. Sa determinatzioni depit inditai su scopu chi cun su cuntratu si bolit persighiri, s'ogetu, sa forma e is clàusulas chi funt essentzialis e sa modalidadi po scioberai su cuntraenti cunforma a is dispositzionis in vigèntzia.*

Artìculu 80

Finàntzia locali

1. Su Comunu tenit autonomia finantziària fundada po sa seghesa de is arresursas pròpias e trasferias, in s'àmbitu de is leis po sa finàntzia pùblica.
2. Su Comunu tenit fintzas sa potestadi impositiva autònoma po is impostas, tassas e tarifas ne is limitis stabilius de sa lei.
3. Cun regulamentu apòsitu de su Cunsillu Comunali benint emìtias is normas po sa contabilidadi generali.

Artìculu 81

Bilànciu e programatzioni finantziària

1. Su Comunu deliberat, cunforma a sa lei, su bilànciu de previsionis po s'annu sighenti, cunforma a is printzìpius de universalidadi, integridadi e parègiu econòmicu e finantziàriu.
2. Su Bilànciu est acumpangiau de una relatzioni de previsionis e de programatzioni e de unu bilànciu po prus annus de sa durada ugualli a-i cussu de sa Regioni Sarda.
3. Su Bilànciu e is allegaus cosa sua depint essi emìtius a manera chi siat possìbili a ligi is programas, servìtzius e traballus de fai.
4. Is impènnius de spesa no podint essi pigaus fora de tenni un'acraratzioni de sa disponibìlidadadi finantziària relativa de parti de su responsàbili de s'Ufitziu Ragioneria, e chi no nc'est custa acraratzioni s'atu *no est bàllidu*.

Comunu de Sestu
Statutu

5. Is arresurtaus de sa gestioni funt rilevaus cun contabilitadi econòmica e amostaus in su rendicontu innui ddoi est su Bilànciu e su contu de su Patrimòniu.
6. A su contu consurtivu est allegada una relatzioni illustrativa de sa Giunta chi donat su parri po s'eficàtzia de s'atzioni fata cumparendi is arresurtaus consighius in raportu a is programas e is spesas fatas.
7. Su contu consuntivu est deliberau de su Cunsillu aintru sa scadèntzia stabilia de sa lei.

Artìculu 82

Revisioni econòmicu-finanziària

1. Su Cunsillu Comunali elegit a magioràntzia prena, cun votu limitau a duus cumponentis, un colègiu de revisoris de is contus chi at a essi de tres cumponentis.
2. Is cuponentis de su collègiu de is revisoris de is contus si depint sceddai:
 - a) Unu depit iscritu in su ruolu de is revisoris de is contus, cumentu Presidenti;
 - b) Unu depit essi iscritu a s'albu de is Dotoris Cumertzialistas;
 - c) Unu depit essi iscritu a s'albu de is Ragionieris.
3. Apoderant s'incàrrigu po tres annus, no funt revocàbilis, sarvu de inacumprimentu, e si podint torrai a elegi scèti po una borta.
4. Is revisoris tenint diritu de atzedi a is atus e documentus de su Comunu.
5. Su collègiu de is revisoris, cunforma a su Statutu e a su regulamentu, collaborat cun su Cunsillu po s'incàrrigu de controllu e indiritzu, esèrtzitat sa vigilàntzia po sa regularidadi contàbili e finantziària de sa gestioni de s'Enti e acrarat sa currispondèntzia de su rendicontu a is arresurtàntzias de sa gestioni donendi relatzioni apòsita a sa proposta de deliberatzioni cunsiliari de su contu consurtivu.
6. In sa relatzioni cosa sua su collègiu donat propostas chi s'impunnant a otenni un'eficèntzia melliori, produtividades e economitzidades de gestioni.
7. Is revisoris, po is argumentus chi ddi cumpetint, podint pigai parti fora de diritu de votu a is adunàntzias de su Cunsillu Comunali e de sa Giunta.
8. Candu tenint irregularidadis gravis in sa gestioni de s'Enti, ndi torrant sceda a su Cunsillu.

9. A is revisoris de is contus spetant cumpensus prevedius in sa deliberatzioni de nòmina.

Artìculu 83

Controllus internus

- 1. Su Comunu svilupat un sistema de controllus internus, finalizau a garantiri is protzessus de verìfica econòmicu-gestionali, s'averiguamentu de sa regularidadi aministrativa e contàbili de s'atzioni aministrativa, sa valutatzioni de su traballu dirigentziali e sa valutatzioni de s'adequatesa de is scioberus fatus in su momentu de s'atuatzioni de is pianus e programas de s'enti.*
- 2. Sa dissiplina de is profilus struturalis e protzeduralis de is tipologias de controllu e valutatzionis chi est definia cun dispositzionis regulamentaris spetzìficas.*
- 3. S'organizatzioni de su sistema de is controllus internus de s'aministratzioni est demandada de atus apòsitus a valèntzia organizativa.*
- 4. Su controllu stratègicu est fatu de struturas chi funt asuta de is òrganus de indiritzu politicu.*

TÌTULU VI

S'ATIVIDADADI NORMATIVA

Artìculu 84

Àmbitu po s'apricatzioni de is regulamentus

1. Is regulamentus, cunforma a s'artìculu 7 de su Testu Ùnicu, tenint custus limitis:
 - a) no podint cuntènni disponimentus in cuntrastu cun is normas e is printzìpius costitutzionalis, cun is leis e is regulamentus Statalis e Regionalis e cun custu Statutu;
 - b) s'eficàtzia est limitada a s'àmbitu Comunali;
 - c) no podint cuntènni normas a caràtiri particolari;
 - d) no podint tenni eficàtzia retroativa, sarvu is situatzionis de dèroga espressadas, motivadas de esigèntzias de interessu pùblicu;

e) no funt abrogaus de regulamentus fatus agoa cun decraratzioni fata de s'òrganu deliberanti de cumpetèntzia o po incumpatibìlidadì cun is dispositzionis noas e is pretzedentis o po mori ca su regulamentu nou arrègulat sa matèria interna giai dissiplinada de su regulamentu pretzedenti.

2. Pertocat a is responsàbilis de is ufizius e de is servìtzius prepònnius a is setoris de s'Aministratzioni comunali, fai is ordinàntzias po apricai is regulamentus.

Artìculu 85

Protzedimentu po fai is regulamentus

1. S'initiativa po fai is regulamentus pertocat a dònna Cunsilleri Comunali, a sa Giunta Municipali e a is tzitadinus, cunforma a s'artìculu 46 de custu Statutu.

2. Is regulamentus funt pigaus de su Cunsillu Comunali, artìculu 42, comma 2, lit. a) de su Testu Ùnicu po is leis de s'ordinamentu de is entis localis sarvu candu est de cumpetèntzia de sa Giunta Municipali cunforma a sa Lei o de custu Statutu.

3. Is regulamentus si depint pubricai duas bortas in s'albu pretòriu: una primu borta, pustis chi benit pigada sa delibera aprovativa, cunforma a s'artìculu 124 de su Testu Ùnicu po is leis de s'ordinamentu de is entis localis; sa segundu borta de si fai, po cuindixi diis, pustis prescritus is controllus, aprovatzionis o omologatzionis.

4. Is regulamentus e disponimentus po s'apricatzioni, in prus de is formas prevedias, si depint pubricizai po ndi favoriri de ddu fai a sciri a totu is tzitadinus e de si chi funt interessaus.

TÌTULU VII

REVISIONI DE SU STATUTU

Artìculu 86

Modalidadis

1. Is deliberatzioni po sa revisioni de su statutu benint aprovas de su Cunsillu Comunali, cunforma a s'artìculu 6, comma 4, de su Testu Ùnicu po is leis de s'ordinamentu de is entis localis.

Comunu de Sestu
Statutu

2. Nimancu una revisioni de custu Statutu si podit deliberai chi no funt passaus assumancu ses mesis de candu est intrau in vigèntzia o de s'ùrtima modifica. Is iniziativas torradas apalas de su Cunsillu Comunali no si podint torrai a proponni chi no est passau assumancu unu annu de sa deliberatzioni cun sa sceda negativa.

3. Is deliberatzionis po s'abrogatzioni totali de su Statutu no est bàllida chi no est acumpangiada de sa deliberatzioni po unu Statutu nou, chi sostituiscit cussu pretzedenti. Su Statutu nou est bàllidu de sa diri chi intrat in vigèntzia.

4. Is leis po s'ordinamentu de is entis localis e po sa disciplina de is incàrrigus chi ddi pertocant donant is printzìpius chi constituiscint limitis inderogàbilis po s'autonomia normativa de su Comunu. S'intrada in vigèntzia de is leis noas chi enunciant custus printzìpius abrogant is normas statutàrias incumpatibilis. Su cunsillu comunali adeguat su statutu aintru centubinti diis de sa data de intrada in vigèntzia de is leis arremonadas.

Artìculu 87

Intrada in vigèntzia

1. Pustis s'espreamentu de su controllu de parti de s'òrganu regionali cumpetenti, su statutu est pubricau in su bulletinu ufiziali de sa regioni, pubricau in s'albu pretòriu de s'enti po trinta diis de sighiu e intregau a su Ministeru de s'Internu po essi inseriu in s'arregorta ufiziali de is statutus. Su statutu intrat in vigèntzia pustis de trinta diis de candu benit pubricau in s'albu pretòriu de s'enti.

2. Aintru de noranta diis de sa data de intrada in vigèntzia de su Statutu, su Cunsillu Comunali est cunvocau po pigai is provedimentus atuativus netzessàrius.

Artìculu 88

Dissiplina transitòria

1. Is normas po sa presidèntzia de su cunsillu comunali cunforma a is artìculus 18-ter e 18-quater pigant eficàtzia impari a s'intrada in vigèntzia de sa disciplina demandada a su regulamentu de su cunsillu comunali.

Fintzas a s'eletzioni de su presidenti sighit a essi bàllida sa disciplina pretzedenti in matèria.

Comunu de Sestu
Statutu

2. In prima aplicazioni, is linias programàticas de s'artìculu 18-quinquies funt presentadas a su cunsillu aintru de trinta diis de s'intrada in vigèntzia de is modìficas fatas a su statutu.

DISPONIMENTUS FINALIS E PASSAGERIS

Su regulamentu internu de su Cunsillu Comunali depit essi deliberau aintru de ses mesis de candu funt stètius pigaus is protzedimentus atuativus netzessàrius. Is àterus regulamentus, chi no est dispònna nisciunu tèrmini de Lei po ddu pigai in atu, intrans in vigèntzia aintru de unu annu.